

O k t o b a r

DOGADAJI OPŠTEG KARAKTERA

1. oktobar — VS NOP odreda Jugoslavije izdao naredbu o partizanskim oznakama, nacionalnim zastavama, zastavi VS i načinu pozdravljanja, preporučivši da partizani budu jednoobrazno odeveni.
- U Biltenu VŠ NOP odreda Jugoslavije br. 7 i 8 objavljen uvodnik, posvećen Savetovanju u Stolicama: izneti su uspjesi NOP odreda Jugoslavije u svim pokrajinama; ukazano je na greške i slabosti u dotadašnjem razvoju NOB-a i na put njihovog otklanjanja.
2. oktobar — U Zagrebu vlada ustaške NDH izdala zakonsku odredbu: za jednog ubijenog ustašu streljače se deset komunista.
3. oktobar — Nemačke snage zauzele Orel.
- U Skoplje stigao delegat CK BRP(k) Bojan Balgarjanov. On se nije povezao sa sekretarom PK KPJ za Makedoniju Lazarom Koliševskim, već sa Satorovim i Banom Andreevim (članom PK KPJ za Makedoniju).
7. oktobar — U borbama za Kraljevo upotrebijena i baterija topova 75 mm. koja je 1. oktobra pala u ruke Čačanskom NOP odredu. Ona je uništila jedan nemački avion na aerodromu u Kraljevu."
- Po pristanku vlade Rajha, istočni deo Srema (srezovi Zemun i Stara Pazova) pripojen pod »isključivu vlast« NDH.
15. oktobar — Draža Mihailović, u svojstvu komandanta četničkih odreda jugoslovenske vojske, obrazovao Komandu četničkih odreda za Crnu Goru, a u Bosnu, Hercegovinu, Liku, Gorski kotar i Kordun uputio grupe oficira da rade na formiranju novih i učvršćenju postojećih četničkih jedinica radi borbe protiv NOP-a.
16. oktobar — Rumunske i nemačke trupe ušle u napuštenu Odesu.
19. oktobar — Generalni sekretar CK KPJ Josip Broz Tito uputio Pokrajinskom komitetu KPJ za Srbiju pismo u kome ukazuje na potrebu da se PK prebaci na oslobođenu teritoriju, bliže nekom NOP odredu, a da u Beogradu ostanu samo Mesni komiteti i Mesni odbor NOP-a; da se formira povereništvo PK za neoslobođenu teritoriju u jugoistočnoj Srbiji i da se na oslobođenoj teritoriji obrazuje agitprop-komisija.
- U oslobođenom Užicu (sada: Titovo Užice) izašao prvi broj Borbe«, organa KPJ, za koji je Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito napisao uvodnik »Zašto izlazi Borba* a član Politbiroa CK KPJ Edvard Kardelj napisao članak pod naslovom »Narodnooslobodilački odbori moraju postati istinski privremeni nosioci narodne vlasti«. To je prvi napis o NO odborima i njihovim zadacima.
- VS NOP odreda Jugoslavije izdao saopštenje o neuspesima okupatora i njegovih pomagača u borbama sa NOP odredima u Srbiji za vreme prve faze I neprijateljske ofanzive.
20. oktobar — Vrhovni komandant NOP odreda Jugoslavije Josip Broz Tito uputio komandantu četničkih odreda jugoslovenske vojske Draži Mihailoviću predlog za sporazum o vođenju zajedničke borbe protiv okupatora. Predlog je formulisao u 12 tačaka.
- Vlada SSSR-a proglasila opsadno stanje u Moskvi i prešla u Kujbišev.
22. oktobar — CK KPJ uputio pismo Pokrajinskom komitetu KPJ za Crnu Goru: obaveštava ga, da šalje svog delegata, člana Politbiroa CK KPJ Ivana Milutinovića, koji će usmeno izložiti stav CK prema političkim i vojnim greškama u Crnoj Gori: poništava pismo i rezoluciju PK i pismo dotadašnjeg delegata CK Milovana Đilasa, upućene partijskim organizacijama Crne Gore.

* Taj dan se praznuje kao Dan artiljerije JNA.

Radio-Moskva emitovala vest o borbama u Jugoslaviji, ističući da je NOP zahvatio tri četvrtine Jugoslavije.

24. oktobar — Nemačke trupe zauzele Harkov.
- VS NOP odreda Jugoslavije izdao kominike o uspešnim akcijama NOP odreda u Bosni i Srbiji i o teroru nemačko-nedičevske kaznene ekspedicije u Srbiji.
25. oktobar — Predsednik vlade V. Britanije Vinston Cerčil preko britanskog ambasadora u Moskvi, obavestio Predsednika vlade SSSR-a Josifa Visarionoviča Staljina da V. Britanija nema mogućnosti da preko Arhangelska ili Irana uputi u SSSR 25—30 divizija.
27. oktobar — U s. Brajićima, na inicijativu VS NOP odreda Jugoslavije, održan sastanak između vrhovnog komandanta NOP odreda Jugoslavije Josipa Broza Tita i komandanta četničkih odreda Draže Mihailovića u cilju postizanja sporazuma o zajedničkoj borbi protiv okupatora. Josip Broz Tito je predložio sporazum u 12 tačaka. Draža Mihailović je odbio najvažnije tačke toga predloga: zajedničke operacije i formiranje zajedničkog operativnog štaba; stvaranje NO odbora; zajednička oprema i ishrana boraca; mobilizacija. Jedino je postignut sporazum o nekim manje važnim pitanjima i o podeli ratnog plena. Na bazi toga sporazuma. VS NOP odreda Jugoslavije je uputio četnicima u Požegi 50(10 kg žita a Stabu četnika na Ravnoj gori isporučio 500 pušaka i 24.000 pušanih metaka.
- Oktober k. — CK BRP(k) uputio odgovor Centralnom komitetu KPJ u kome obrazlaže: svoj stav prema partijskoj organizaciji u Makedoniji i zaostajanje otpora u Bugarskoj.
- U štab Draže Mihailovića komandanta četničkih odreda, stigli majori bivše jugoslovenske vojske Zaharije Ostojić i Mirko Lalatović i engleski kapetan Hadson. Poruka komande za Bliski istok koju je doneo kapetan Hadson, glasila je: »Jugoslovcni treba da se bore za Jugoslaviju, a ne da se borba pretvori u pobunu komunista za Sovjetsku Rusiju«.
- Oktober — VS NOP odreda Jugoslavije izdao »Plan izvođenja nastave s partizanima koji nisu služili vojsku«, »Uputstvo kako se osvaja i oslobodava naseljeno mesto« i »Uputstvo kako se drži — brani oslobođeni teritorij«.
- Vrhovni komandant NOP odreda Jugoslavije Josip Broz Tito naredio svim NOP odredima Jugoslavije da štede i racionalno troše municiju i da prikupljaju i užičkoj Cabrici oružja dopremaju trofejno oružje, municiju, eksploziv i drugi vojni materijal.
- CK KPJ uputio direktivu Pokrajinskom komitetu KPJ za Makedoniju: zuhteva da formira NOP odrede i GŠ NOP odreda za Makedoniju: obaveštava ga da je Kominterna potvrdila stav KPJ prema partijskoj organizaciji u Makedoniji.
- Oblasni komitet KPJ za Kosovo i Metohiju ponovo uputio u Albaniju Dušana Muškošu da pomogne oformljenje KP Albanije.
- Sekretar CK SKOJ-a Ivo Lola Ribar uputio pismo rukovodiocu SKOJ-a Crne Gore. Boke i Sandžaka: odobrava formiranje Crnogorske narodne omladine kao masovne antifašističke omladinske organizacije, ukazujući na njenu ulogu i njen odnos prema SKOJ-u.
- CK BRP(k) u svom odgovoru na pismo CK KPJ od 6 septembra 1941. iznosi mišljenje da ne postoje uslovi za oružanu borbu u Bugarskoj, pa prema tome ni u Makedoniji pod bugarskom okupacijom.
- U Užicu (sada: Titovo Užice), vrhovni komandant NOP odreda Jugoslavije Josip Broz Tito dobio prvi detaljan izveštaj o razvoju ustanka u Crnoj Gori.

BOSNA I HERCEGOVINA

1. oktobar — U Drinjači, na sastanku predstavnika GŠ NOP odreda za BiH i Štaba vojnočetničkog odreda u istočnoj Bosni, potpisan sporazum o saradnji partizana i četnika u istočnoj Bosni; formiran zajednički Operativni štab za rukovođenje operacijama i izdat zajednički proglas narodu sa pozivom u borbu protiv okupatora. Četnici su prihvatili dobrovoljnost u pristupanju partizanskim ili četničkim jedinicama, puno učešće naroda u izboru vlasti na oslobođenoj teritoriji i svako obustavljanje borbe protiv muslimanskog i hrvatskog stanovništva. Međutim, toga se nisu pridržavali.
- Između ž. st. Sevarlije i Trbuka (na pruzi Sarajevo — Slav. Brod) delovi Ozrenskog bataljona 1. bosanske brigade NOP odreda uništili teretni voz.
- 1/2. oktobar — Kod Blažuja (na pruzi Mostar — Sarajevo) Igmanska četa Trebevičkog bataljona Bosansko-hercegovačke brigade NOP odreda spalila jedan teretni voz.

213. oktobar — Između ž. st. Hadžići i Pazarići (na pruzi Sarajevo — Mostar) Igmanska teta Trebevičkog bataljona Bosansko-hercegovačke brigado NOP odreda srušila teretni voz.
3. oktobar — Iz zasede na brdu Čavki (kod Kulen-Vakufa) jurišni NOP odred »Čapajev« (iz Like) ubio komandanta domobranskog 11. pešadijskog puka i još četiri oficira.
- 3/4. oktobar — Između ž. st. Trbuka i Rječice (na pruzi Sarajevo — Slav. Brod) delovi Ozrenskog bataljona Bosanske brigade NOP odreda porušili prugu i uništili dva oklopna vagona oklopnog voza.
4. oktobar — Ustaško-domobranske borbene grupe »Krumenaker« i »Grum« potisnule delove Birčanskog NOP odreda i zauzele s. Caparde (kod Zvornika).
5. oktobar — Po naređenju Oblasnog vojnog štaba za Sarajevo Romanijski bataljon preformiran u Romanijski NOP odred.
Između ž. st. Trbuka i Rječice (na pruzi Sarajevo — Slav. Brod) delovi Ozrenskog partizanskog bataljona srušili oklopni voz.
- Oktoabar p. — PK KPJ i GS NOP odreda za BiH preneli sedište iz Sarajeva na oslobođenu teritoriju u istočnoj Bosni.
— Reorganizacijom malih NOP odreda (četa) Sreskog štaba za Birač formiran Birčanski NOP odred.
— Kod Rogatice, u sastavu Romanijskog partizanskog bataljona, formirana 1. muslimanska četa.
6. oktobar — Kod s. Bravskog (na pruzi Prijedor — Srnetica) delovi Drvarske brigade uništili voz i njegovu pratnju.
7. oktobar — Tri čete Birčanskog NOP odreda zauzele s. Caparde i potisnule ustaško-domobransku borbenu grupu »Simić« prema Zvorniku
— Delovi Drvarske brigade, posle desetak neuspešnih napada i demonstrativnih prepada, zauzeli selo i klanac Ripač. Posada (oko 200 domobrana i žandarma) povukla se u Bihac.
7. oktobar — Delovi Štaba narodne vojske Pliva (Sreski štab za Jajce) zauzeli s. Jezero i potisli prema Jajcu dve čete ustaša i jednu četu domobrana. Sutradan su delovi dva ustaška bataljona ponovo ovladali selom.
— Kod ž. st. Trbuka (na pruzi Sarajevo — Slav. Brod) delovi Ozrenskog bataljona Bosanske brigade NOP odreda napali vojni transportni voz. Deo 2. bataljona domobranskog 8. pešadijskog puka, uz pomoć oklopnog voza, odbio napad.
- 8/9. oktobar — Delovi 2. krajiškog NOP odreda razoružali posadu ž. st. Svodna (na pruzi Prijedor — Bos. Novi).
— Između ž. st. Maglaja i Trbuka delovi Ozrenskog bataljona Bosanske brigade NOP odreda srušili jedan nemački i jedan domobranski transportni voz.
10. oktobar — Kod Crvenih stijena (na pl. Romaniji) poginuo komandir Romanijske čete Romanijskog NOP odreda Vojislav Đokić, narodni heroj.
- 10/11. oktobar — Delovi 2. krajiškog NOP odreda razbili ustaško-domobrtisku posadu i zauzeli s. Draksenić (kod Bos. Dubice).
- U. oktobar — Na brdu Rudniku (kod s. Capardi) Birčanski NOP odred razbio glavninu neprijateljske borbene grupe »Krumenaker« (domobrane, ustaše, miliciju, delove jednog nemačkog landessichen bataljona i dva nemačka tenkai.
12. oktobar — Iz bolnice u Mostaru pobjegao sekretar OK KPH za Dubrovnik Ivan Mordin Crni, narodni heroj. Bekstvo su organizovali MK KPJ za Mostar i SK KPH za Metković.
U Sarajevu, posle brojnih konferencija u velikom broju mesta Bosne i Hercegovine, na širem sastanku rukovodstva raznih verskih i prosvetnih organizacija bosansko-hercegovačkih muslimana doneta rezolucija — proglas sa zahtevima: sigurnost života, časti, imovine i vere za sve građane; sprečavanje krvoprolića; sudska odgovornost i stroge kazne za sve počinioc zločina; verska tolerancija.
13. oktobar — U Srebrenici, na zboru većine građana, u prisustvu člana GS NOP odreda za BiH, izabran opštinski NO odbor. Njegov rad su uskoro onemogućili četnici.

- U s. Bratuncu, na zboru oko 700 ljudi, u prisustvu člana GS NOP odreda za BiH, izabran opštinski NO odbor.
- 14. oktobar — U s. Zastinju (kod Livna) održana prva okružna konferencija KPJ za Livno, na kojoj je izabran prvi OK KPJ za Livno i doneta odluka da se na pl. Cincaru formira Livanjski NOP odred. OK KPJ za Livno je objedinjavao rad partijskih organizacija u Livnu i Duvnu a kasnije i rad organizacija u Kupresu i Prozoru.
U s. Fakovićima, na zboru oko 600 ljudi, u prisustvu člana GS NOP odreda za BiH, izabran opštinski NO odbor.
- 15. oktobar — Delovi Romanijskog NOP odreda razbili četu domobrana i zauzeli tvrđavu Glog (kod Sarajeva).
— U Sarajevu i drugim mestima Bosne po nalogu nemačkog okupatora, policija i ustaše pohapsile sve preostale Jevreje (uključujući i one koji su već bili prešli na katoličku veru) i otpočele njihovo prebacivanje u logore u Nemačku.
- Oktobar p. p. — U Lušci-Palanci (kod San. Mosta) na savetovanju Štaba NOP odreda za Bos. krajinu, kome su prisustvovali i rukovodioci bližih jedinica, doneta odluka da se Štab NOP odreda preimenuje u Štab Krajiške divizije, a sve jedinice u Bos. krajinu reorganizuju u čete i bataljone, objedinjene u tri brigade. Prva brigada je obuhvatila teritoriju između Sane, Une i Dalmacije, 2. brigada teritoriju severno od linije Prijedor — Banja Luka, a 3. brigada ostali deo zapadne i srednje Bosne.
U Sarajevu delegat CK KPJ i komandant GŠ NOP odreda za BiH Svetozar Vukmanović Tempo održao savetovanje¹ sa vojno-političkim rukovodiocima iz Bos. krajine i Hercegovine, na kome je preneo zaključke sa Savetovanja u Stolicama i dao direktive za organizaciono sređivanje partizanskih jedinica i partijskih organizacija (stvaranje NOP odreda i okružnih komiteta KPJ).
— U Desin-Selu (kod Trebinja) održana sreska konferencija KPJ za Trebinje, na kojoj su, posle analiziranja situacije, postavljeni zadaci, naročito u pogledu formiranja NOP odreda u okviru četa narodne vojske. Izabran je SK KPJ za Trebinje.
— Formiran SK KPJ za Mostar, koji je objedinjavao rad partijskih organizacija u selima Mostarske kotline.
— Po naređenju GŠ NOP odreda za BiH. Ozrenski bataljon 1. bosanske brigade NOP odreda reorganizovan u Ozrenski NOP odred, a njegove čete u 1 (Maglajski), 2 (Dobojski) i 3 (Gračanički) bataljon.
— U duhu odluka sa Savetovanja u Stolicama, po naređenju GŠ NOP odreda za BiH Bosansko-hercegovačka brigada NOP odreda reorganizovana u Kalinovički NOP odred.
— Naređenjem Štaba Bosansko-hercegovačke brigade, od delova Romanijskog partizanskog bataljona priključenih toj brigadi, formiran Pračanski partizanski bataljon.
— Kod Nevesinja formiran I (Nevesinjski) bataljon Hervegovačke brigade NOP odreda (kasnije: bataljon -Nevesinjska puška).
— Kod Bileće formiran 2 (Bilečki) bataljon Hercegovačke brigade NOP odreda (kasnije: bataljon -Vladimir Gaćinović).
— Na Glasincu, od delova Romanijskog i Rogatičkog bataljona, formiran Glasinački bataljon Romanijskog NOP odreda.
- Oktobar s. — Formiran OK KPJ za istočnu Hercegovinu, koji je rukovodio partijskim organizacijama na oslobođenoj teritoriji i u jedinicama Hervegovačkog NOP odreda.
— U Glavatičevu, na inicijativu Štaba Konjičkog partizanskog bataljona, formiran opštinski NO odbor.
— Odlukom GŠ NOP odreda za BiH, Semizovački partizanski bataljon reorganizovan i preimenovan u NOP odred »Zvijezda«.
— Formiran OK KPJ za Zvijezdu.
— U s. Skelanima (kod Srebrenice), na narodnom zboru, izabran opštinski NO odbor.
- Oktobar d. p. — Po naređenju GŠ NOP odreda za BiH, objedinjavanjem jedinica Sreskog štaba za Jajce i 1 (Banjalučke) partizanske čete za Bos krajinu, formiran 3. krajiški (Jajački) NOP odred. U njegov sastav je ušao četnički bataljon »Kočić«, a kasnije su ušli i Ribnički partizanski bataljon -Soko« i Glamočki partizanski bataljon »Budućnost«.

¹ Nije se moglo utvrditi da ti su održana dva savetovanja.

- U sastavu Romanijskog NOP odreda prerastanjem 1. muslimanske čete formiran Muslimanski (Mednički) bataljon).
- U Kupresu. po direktivi OK KPJ za Livno, mesna partijska organizacija formirala opštinski odbor NO fonda.
- 17. oktobar — U Tuzli podlegao ranama instruktor PK KPJ za Bili Mahmut Bušatlija Bodin. narodni heroj, koji je prethodnog dana ranjen u sukobu sa žandaimima kod G. Tuzle, pri pokušaju da se sa 6 komunisti probije iz Tuzle na slobodnu teritoriju radi obilaska NOP odreda.
- 18. oktobar — Prema instrukcijama PK KPJ za BiH. formiran OK KPJ za Jajce, koji je nosio i naziv: OK KPJ 3. krajiškog NOP odreda.
- U borbama oko Rogatice delovi Romanijskog NOP odreda oborili neprijateljski avion.
- 19. oktobar — GS NOP odreda za BiH detaljnom instrukcijom obavestio sve NOP odrede u Bosni i Hercegovini o zaključcima Savetovanja u Stolicama, koji su bili obavezni za sve štabove¹.
- 20. oktobar — Kod ž. st. Blatniee (na pruzi Teslić — Blatnica) ustanici uništili teretni voz.
- 22. oktobar — Domobranska 5. pešadijska divizija (snagama oko 9 bataljona) otpočela napad od Sarajeva prema Rogatici. U ostrim sedmodnevnim borbama delovi Romanijskog i Kalinovičkog NOP odreda su slomili napad i zaustavili neprijatelja na liniji Pale — Prača — Mokro.
- 23. oktobar — Delovi Romanijskog NOP odreda, sa jednim četničkim bataljonom. posle desetodnevnih borbi zauzeli Rogaticu i istovremeno sprečili intervenciju jednog domobranskog puka iz Sarajeva. Ustaško-domobranska posada se preko četničkih položaja izvukla prema Ustiprači. U borbama je, pored ostalih, poginuo komandir 1. čete Romanijskog bataljona Romanijskog NOP odreda Vitomir Milanko, narodni heroj.
- Drugi krajiški NOP odred zauzeo s. G. Podgradce (kod Bos. Gradiške), spalio pilanu »Našička« i žand. st. i razoružao miliciju i domobransku četvu (zaplenjeno 240 pušaka). Nekoliko ustaša i žandarma održalo se u školi do sutradan, kada su uspeili da se izvuku iz sela.
- Kod s. Klanca (na putu Trnovo — Sarajevo) dve čete Kalinovičkog NOP odreda zarobile kombinovanu četvu domobrana, žandarma i milicionera, zajedno sa komorom i regrutima koje je pratila.
- 24. oktobar — U Rogatici, na inicijativu OK KPJ za Romaniju, formiran inicijativni SNO odbor sa zadatkom da formira opštinske NC) odbore i pripremi izbore za SNO odbor.
- Kod s. Lipca (na pruzi Banja Luka — Kotor-Varoš) 3. krajiški NOP odred uništio jedan voz.
- Kod Vareša delovi NOP odreda »Zvijezda« uništili teretni voz.
- 25. oktobar — Oko 700 ustaša, žandarma. domobrana i milicionera iz Konjica, uz podršku 2 aviona, izvršili napad prema Boračkom jezeru. U toku jednodnevne borbe glavna kolona neprijatelja zauzela je s. Bijelu, ali je smelim prepadom jedne grupe boraca naterana u bekstvo, što je pokolebalo i druge dve kolone. U toj borbi je Konjički bataljon Kalinovičkog NOP odreda, pored ostalog, zarobio i jedan top.
- 25/26. oktobar — Delovi Majevičkog NOP odreda demolirali ž. st. Suhopolje (na pruzi Bijeljina — rudnik Mezgraja), uništili jednu železničku kompoziciju i prekinuli prugu. U vezi s tim izvršen demonstrativni napad na ž. st. Jabanušu i Bijeljinu.
- 26. oktobar — Us. Bjelosavićima (Podromanija) otvoren Dom KPJ, u kome je bila smeštena partijska tehnika, a služio je za sastanke viših partijskih rukovodstava i bio sedište OK KPJ za Romaniju i kulturno-politički centar šire oslobođene teritorije.
- 27. oktobar — Delovi 3. krajiškog NOP odreda zauzeli žand. st. Slatinu Ilidžu (kod Banje Luke): Posada se povukla u s. Klačnice. Sutradan su delovi nemačkog 823. landessichen bataljona povratili mesto i pohapsili 36 Jevreja.
- 28. oktobar — Oko 100 partizana Crepoljske čete Romanijskog NOP odreda upali u Koševo (predgrađe Sarajeva), demolirali trošarinsku stanicu i spalili zgradu opštine Koševo.

¹ JoS početkom oktobra je većina odreda bila usmeno (u ličnim kontaktima) obavestena o zaključcima.

Delovi Romanijskog NOP odreda i četnički delovi zauzeli s. Knežinu i odbacili vod žandarma i mesnu miliciju u Olovo.

Majevički NOP odred zauzeo žand. st. Šibošnicu (kod Celića).

Delovi Birčanskog i Ozrenskog NOP odreda (oko 400 boraca) posle teških dvodnevnih borbi razbili Prvi bataljon 8. domobranskog pešadijskog puka i zauzeli selo Stupare. Time je spojena slobodna teritorija Birčanskog i Ozrenskog NOP odreda, odsečen Kladanj od Tuzle i uništen tuzlanski vodovod. Ranjen u toj borbi, na putu za bolnicu podlegao je ranama Pejo Marković, husinski rudar, narodni heroj¹.

Delovi nemačkog 738. i 10. domobranskog pešadijskog puka iz Banje Luke izveli akciju čišćenja protiv delova 1. partizanske čete na desnoj obali r. Vrbanje u rejonu Crnog vrha. Pod pritiskom nadmoćnih snaga partizani su se povukli. Neprijatelj je popalio logore i pobio oko 20 seljaka.

Delovi 1. partizanske čete za Bos. krajinu zauzeli Pribinić (kod Tošnjaja). uništili ž. i žand. st., zaplenili 32 puške.

Između ž. st. Trbuka i Rječice (na pruzi Sarajevo — Slav. Brod) delovi Ozrenskog NOP odreda srušili voz.

Delovi nemačke 718. pešadijske divizije spalili sela Tophk, Klanac, Tilavu i Klek (kod Sarajeva).

PK KPJ za BiH uputio svim okružnim komitetima KPJ direktivu o likvidaciji organa starih vlasti i uspostavljanju: NO odbora, kao jedinih organa građanske vlasti, sudova, za borbu protiv samovlašća u pozadini, i komandi mesta, kao organa vojnih vlasti. NO odborima je, između ostalog, stavljeno u zadatak da organizuju radionice za izradu odeće i obuće za vojsku, a komandama mosta — da obezbede rad organa vlasti, red i saobraćaj na svojoj teritoriji, mobilizaciju, rukovanje vojnim skladištima i organizaciju borbe protiv špijuna i sabotera.

Po naređenju Glavnog štaba NOP odreda za BiH (na savetovanju u Ataševcu) 1. brigada rasformiranog Štaba Krajiške divizije reorganizovana u 1. krajiški (Grmcčki) NOP odred.

Na pl. Cincaru, po odluci prve okružne konferencije KPJ za Livno, formiran Livanjski NOP odred (nazivan i Cincarskim).

Po naređenju Štaba Romanijskog NOP odreda, od Sjemečke čete formiran Sjemečki bataljon Romanijskog NOP odreda.

Na zboru u s. Podborogovu izabran opštinski NO odbor Papraća (srez Vlasenica), sa sedištem u s. Podborogovu.

Bijeljinska partizanska četa, koja se 29. avgusta prebacila u Srbiju i borila u sastavu Mačvanskog NOP odreda, vratila se u sastav Majevičkog NOP odreda kao prekaljena udarna jedinica.

U Bijeljini uhapšena 82 aktivista NOP-a zbog diverzija izvršenih u gradu za vreme demonstrativnog napada delova Majevičkog NOP odreda.

Formiran Knežlnski bataljon Komanijskog NOP odreda.

Po naređenju GŠ NOP odreda za BiH. u smislu stoličkih odluka. Kozarski NOP odred (2. partizanska četa za Bos. krajinu) preimenovan u 2. krajiški NOP odred.

Na Glasincu formiran OK KPJ za Romaniju.

U Birču, odlukom PK KPJ za BiH, formiran OK KPJ za Birač.

U Mostaru formiran OK KPJ za južnu Hercegovinu. Obuhvatao partijske organizacije u neoslobođenim mestima Hercegovine.

U Mostaru formiran OK SKOJ-a za južnu Hercegovinu. Obuhvatao organizacije u neoslobođenim gradovima Hercegovine.

Na Majevidi formiran OK SKOJ-a za Majevicu.

Formiran OK SKOJ-a za Zvijezdu.

U s. Padenima (kod Bileće) formiran OK SKOJ-a za istočnu Hercegovinu.

¹ Sahranjen je na vrhu Konjuha. Prt prelazu Grupe Istočnobosanskih udarnih bataljuna preko Konjuha (26. V !!), inspirisan njegovom smrću. Miloš Popović Durin je pevao poznatu borbenu pesmu -Konjuh planinom

- OK KPJ za istočnu Hercegovinu formirao SK KPJ za Nevesinje.
- Po naređenju Štaba Romanijskog NOP odreda, od delova Rogatičkog i Glasinačkog bataljona formiran Sokolovički bataljon Romanijskog NOP odreda.
- Na Luburiča polju (na pl. Romaniji) Romanijski NOP odred, po naređenju VS NOP odreda Jugoslavije, uredio aerodrom radi prelaska nekih avijatičara NDH¹. a kasnije radi očekivanog spuštanja sovjetskih aviona.
- OK SKOJ-a za istočnu Hercegovinu formirao sreske komiteta SKOJ-a za Bileću, Trebinje, Nevesinje i Gacko.
- OK KPJ za istočnu Hercegovinu formirao SK KPJ Gacko.
- MK KPJ za Banju Luku, po direktivi Oblasnog komiteta KPJ za Bos. krajinu, formirao Gradski odbor NO fonda Banja Luka.
- U Bijeljini partijska organizacija formirala ilegalni Gradski odbor Narodnooslobodilačkog fonda.
- U Brčkom MK KPJ za Brčko imenovao ilegalni Gradski odbor Narodnooslobodilačkog fonda.
- U Konjicu OK KPJ za južnu Hercegovinu imenovao ilegalni opštinski odbor NO fonda.
- Na inicijativu Štaba 1. partizanske čete za Bos. krajinu, na sastanku predstavnika 12 seoskih NO odbora sa Manjače formiran NO odbor opštine Mrkonjić-Grad. sa sedištem u s. Kuli (kasnije u s. Barama).
- U s. Gruborskom Naslonu, na konferenciji seoskih odbornika, izabran NO odbor opštine Drvar.
- U Ključu, na inicijativu mesnog partijskog aktiva, formiran gradski odbor NO fonda.
- U Kotor-Varoši formiran ilegalni gradski odbor NO fonda.
- OK KPJ za južnu Hercegovinu imenovao ilegalni opštinski odbor NO fonda za Ostrožac — kasnije prerastao u opštinski NO odbor Ostrožac (srez Konjic).
- OK KPJ za južnu Hercegovinu imenovao ilegalni opštinski odbor NO fonda za Jablanicu — kasnije prerastao u NO odbor opštine Jablanica (srez Mostar).
- Na narodnom zboru na brdu Crkvini izabran NO odbor opštine Boljanići (srez Gračanica). Odbor je imao radionicu za izradu ručnih bombi i obučarsku radionicu.
- Formiran OK KPJ za Drvar.
- Formiran OK KPJ za Podgrmeč (nosio i nazive: OK KPJ za Bihać, za Grmeč. za Bos. Krupu, Bos. Novi i San. Most).
- Formiran OK KPJ za Kozaru. (Nosio i nazive: OK KPJ za Prijedor, za teritoriju 2. krajiškog NOP odreda* i za Prijedor, Bos. Novi, Bos. Dubicu i Bos. Gradišku.)
- Na pl. Romaniji formiran OK SKOJ-a za Romaniju.
- U Podgrmeč formiran OK SKOJ-a za Podgrmeč.
- Na Vracima (kod Sarajeva), posle zverskog mučenja u ustaškom zatvoru, streljana Radojka Lakić, narodni heroj.

CRNA GORA

- 2. oktobar — Na Zabetinom potoku (kod Jelinog duba, na putu Podgorica — Kolašin) delovi partizanskog bataljona »Marko Miljanov«. (40 boraca) napali italijansku kolonu od 24 motociklista. pratnju motorizovane kolone od 50 kamiona sa tenkovima. U borbi je poginulo 5 italijanskih vojnika i jedan oficir, a oštećeno 13 motocikla.
- 3. oktobar — U Bijeloj gori (kod Grahova) otpočela mesna partijska konferencija Grahova: podnet izveštaj o vojno-političkoj situaciji u svetu i zemlji i o stanju u organizaciji; ukazano na najaktuelnije zadatke; izabran nov MK KPJ za Grahovo.
- Italijanske fašističke vlasti obrazovale Guvernerat Crne Gore, koji je kasnije preduzeo niz mera da bi sprečio oživljavanje narodnooslobodilačke borbe.

¹ leđnom od n.11h, prilikom preletu P. Zagreba u Sarajevo, avion je oštećen nati slobodnom teritorijom kod Prnjavora. Pilot je nastavio da se bori kao partizan, a avion su. Iz neznanja, uništiti seljaci iako se kvar mogao lako otkloniti.

- Oktobar p.* — Stab NO gerilskih (partizanskih) odreda za Crnu Goru, Boku i Sandžak izdao jedinicama uputstvo o izradi mobilizacijskih spiskova (što je trebalo okončati do 1. novembra 1941).
- Stab NO gerilskih (partizanskih) odreda za Crnu Goru, Boku i Sandžak izdao uputstvo za »organizaciju i strukturu partizanske narodne vojske«, kojim je predviđeno formiranje četa, bataljona, brigada i odreda. Cete i bataljoni bi se formirali po ranijem crnogorskom principu: bratstvenici iz bližih sela obrazuju četu od 100—140 boraca; bataljoni bi se formirali »po većim bratstvima, plemenima i opštinama»; brigade bi obuhvatale veće geografske oblasti. Uputstvom je bilo predviđeno da se do 1. novembra formira 9 brigada (Lovčenska, Zetska, Bjelopavlička, Nikšićka, Durmitorska, Kolašinska, Gornjovasojevička, Donjovasojevička i Llmska) i ukazano je na mogućnost preformiranja brigada u odrede. Skrenuta je pažnja na temeljitost u radu oko organizacije partizanske vojske.
- J. oktobar* — Grupa aktivista NOP-a iz Nikšića likvidirala poznatog okupatorskog špijuna Košaka.
- 10. oktobar* — Na pl. Konjskom (kod Ivangrada) izašao prvi broj lista *Sloboda*«, organa OK KPJ za Berane.
- Održan plenum MK KPJ za Cetinje na kome se iscrpno diskutovalo o organizacionom stanju i o sprovođenju zaključaka sreske konferencije. Radi što boljeg rada odlučeno da u plenum uđu sekretari opštinskih ćelija.
- U. oktobar* — U Marinoj šumi (kod s. Maoća) MK KPJ za Pljevlja formirao Pljevaljsku gerilsku četu.
- U s. G.Polju (kod Nikšića) održana partijska konferencija za srez nikšićki, kojoj je prisustvovalo oko 30 delegata. Podneta su dva izveštaja: politički i organizacioni. Konferencija je dala ocenu vojno-političke situacije u svetu i zemlji, sa osvrtom na stanje u srezu nikšićkom, odredila naredne zadatke komunista i izabrala nov MK KPJ.
- 15. oktobar* — MK KPJ za Cetinje izdao proglas narodu: ukazuje na represalije koje vrše okupatorske vojne vlasti; razobličava rad okupatora i domaćih izdajnika; poziva sve rodoljube da stvore »čvrsto jedinstvo« u borbi protiv neprijatelja.
- Draža Mihailović naimenovao Đordija Lašića, majora bivše jugoslovenske vojske, za komandanta svih četničkih snaga u Crnoj Gori, a kapetana Pavia Durišića za komandanta četničkih snaga na teritorije srezova Berane, Andrijevića, Bijelo Polje, Pljevlja.
- Oktobar p. p.* — Stab NO gerilskih (partizanskih) odreda za Crnu Goru, Boku i Sandžak izdao Opšta uputstva o radu političkih komesara u jedinicama: o njihovim dužnostima, zadacima i ulozima.
- Oktobar s* — PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio svim OK, MK i biroima ćelija direktivu u kojoj su data uputstva i razrađeni najvažniji zadaci partijskih organizacija u vezi sa oružanim akcijama protiv okupatora i pete kolone, radom u gerili i organizovanjem vojske.
- U s. Novakovićima (kod Zabljaka) završila rad II sreska partijska konferencija, kojoj su prisustvovali predstavnici PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak i OK KPJ za Nikšić. Analiziran je dotadašnji rad; postavljeni su novi zadaci; izabran je nov SK KPJ za Savnik.
- Oktobar d. p.* — U Šavniku formirana partizanska bolnica, čiji je kapacitet bio oko 15 kreveta.
- 16 17. oktobar* — Plašeci se opkoljavanja i uništenja jedinice okupatorskih garnizona u Zabljaku i Šavniku su se povukle u Nikšić. Sutrađan delovi Durmitorskog NOP odreda ušli u Zabijak i Savnik i obrazovali komande mesta.
- 17. oktobar* — PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio proglas crnogorskom narodu: poziva ga na jedinstvo u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika.
- U Kotoru, zbog pomaganja NOB-a italijanski Izvanredni sud Dalmacije osudio na smrt 7 građana, na 5 godina robije devetoricu (jednog oslobodio zbog nedostatka dokaza).
- 18. oktobar* — Kod Jelina duba (na komunikaciji Titoerad — Kolašin) jedinice Zetskog NOP odreda jačine oko 300 boraca iz zasede napale i uništile italijansku auto-kolonu od 43 kamiona, i tom prilikom ubile i ranile oko 150 vojnika, a zarobile 64. Partizani su imali jednog mrtvog i jednog ranjenog.

- U s. Meterizima (kod Rijeke Crnojevića), formiran bataljon »Carev Laz« Lovčenskog NOP odreda.
19. oktobar — Zbog poraza na Jelinom dubu, italijanska komanda iz s. Bloča uputila oko 250 vojnika u kućka sela Zagrcda i Ubalac da izvrše odmazdu nad mesnim stanovništvom. Vojnici su palili i uništavali sve pred sobom. Bataljon »Marko Miljanov« Zetskog NOP odreda, prikupljen u tim selima, otvorio je jaku vatru na neprijatelja i. posle kraće borbe, odbacio ga prema Bioču.
20. oktobar — Oko 400 dobro naoružanih italijanskih vojnika potpomognutih minobacačkom vatrom, izvršilo ponovni napad na Kuće u cilju uništenja ustaničkih snaga u selima Ubalcu i Zagredi, kao i potpunog ugušenja NOP-a u Kućima. Partizanski bataljon »Marko Miljanov« je prisilio neprijatelja na povlačenje, nanevši mu u trodnevnim borbama oko 70 mrtvih i ranjenih.
- Stab NO gerilskih (partizanskih) odreda za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio (po italijanskim vojnicima zarobljenim na Jelinom dubu) pismo komandi okupatorskih trupa u Crnoj Gori, u kome zahleva: obustavu paljevina, pljački i interniranja nevinog stanovništva; povratak interniranih, u protivnom — biće streljan svaki zarobljeni italijanski vojnik; razmena 20 italijanskih oficira, podoficira, karabinijera i šofera, zarobljenih na Jelinom dubu, za 20 Crnogoraca pripadnika NOP-a.
22. oktobar — Održan sastanak MK i OK KPJ za Cetinje na kome su se partijska rukovodstva detaljno upozнала sa političkom situacijom, organizacionim pitanjima, radom na vojnom sektoru i među omladinom i ženama, radom Natodnooslobodilačkog fonda i dr.
24. oktobar — U duhu odluka sa Savetovanja u Stolicama formirani GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku i GS NOP odreda za Sandžak.
- GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku, u duhu odluka VS NOP odreda Jugoslavije, izdao svoju prvu naredbu svim komandama jedinica: ubuduće »svi partizani moraju biti stalno pod oružjem«; uvodi se vojnički pozdrav stisnutom pesnicom, nošenje trobojke i petokrake zvezde na kapi, vojnička zastava u jedinicama — počev od bataljona pa naviše; naziv »gerilac« se zamenjuje nazivom »partizan«, a dotadašnja najmanja jedinica — »odred« — preimenovana je u vod.
26. oktobar U s. Gostilju (kod Titograda) izašao prvi broj lista »Saopštenje«, organa GŠ NOP odreda za Crnu Goru i Boku.
- U s. Martinićima (kod Danilovgrada) vodeni pregovori između predstavnika italijanske komande u Crnoj Gori i predstavnika GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku. italijanski oficiri su tražili: da se oružje preda kmetovima na čuvanje; da se partizani vrate kućama (sudeći će biti samo vođama i onima koji su ubijali italijanske vojnike); ako im se zahtevi odbiju, oni će za svakog ubijenog italijanskog vojnika streljati 100 Crnogoraca. Predstavnici GŠ odbili su te zahteve i izjavili da će za svakog nevinog ubijenog Crnogorca ubiti 10 italijanskih vojnika. Postignut je sporazum o razmeni 20 zarobljenih italijanskih vojnika za 17 interniranih Crnogoraca.
- PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio svim OK. MK i biroima ćelija KPJ direktivu o političkim i organizacionim pripremama za mobilizaciju masa za dalju borbu protiv okupatora i njegovih slugu.
- Stab Lovčenske partizanske brigade izdao naredbu i uputstvo o organizaciji službe veze i obuci starešinskog kadra.
28. oktobar Održan plenum OK KPJ za Cetinje: analizirana je vojnopolićka situacija na području OK; postavljeni su zadaci da se pojaća politički rad i nastave akcije.
31. oktobar GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku izdao naredbu da se 7. novembra proslavi 24-godišnjica velike oktobarske socijalistićke revolucije.
- Vojni guverner Crne Gore uputio Crnogorcima — »odmetnicima poziv da se predaju, obećavajući im opšti oprostaj izuzev za 26 ustanika, »najglavnijih podstrekaća pobune od 13. jula o. g.«
- U duhu proglašaja vojnog guvernera Crne Gore. grupa crnogorskih izdajnika uputila proglas crnogorskom narodu, u kome poziva ustanike da se predaju i budu lojalni prema okupatoru.
- Prema naređenju GŠ NOP odreda za Crnu Goru i Boku. Štab Lovčenske partizanske brigade izdao naredbu o svom budućem nazivu: Štab Lovčenskog NOP odreda.
- Oktobar k. U s. Kolašinovićima (kod Danilovgradaj na konferenciji predstavnika seoskih NO odbora Izabran NO odbor opštine jelenaćke (srez Danilovgrad).

- Na području Ljubotinsko-gradanske opštine, po uputstvu Štaba NO gerilskih (partizanskih) odreda Crne Gore, Boke i Sandžaka, formiran bataljon «Bajo Pivljanin» (koji je kasnije nazvan bataljonom «13. jul» Lovčenskog NOP odreda.
- Na Radovču (u Piperima) formirana partizanska bolnica Zetskog NOP odreda.
- Izabran NO odbor opštine vražegrmske (srez Danilovgrad).

HRVATSKA

- 1. oktobar
  - U Stalku (predelu na putu Ogulin — Novi) partizani Bribirskog NOP odreda napali italijanski kamion. Poginuo 1 vojnik, a 1 oficir i 3 vojnika teško ranjeni.
  - Formiran SK KPH Pakrac.
- 2. oktobar
  - Po odluci CK KPH, OK KPH za Karlovac izdao direktivu za formiranje Komande NOP odreda Korduna i Banije.
  - Italijanski vojnici spalili s. Drenovi Klanac (kod Otočca).
- 3. oktobar
  - Kod s. Jasenka (blizu Ogulina) partizani Drežničkog NOP odreda napali inotorigovanu kolonu italijanskog 74. puka i naneli joj gubitke od 36 mrtvih vojnika i 3 uništena kamiona.
  - Između s. Lisičine i s. Kuzme (kod Pođrav. Slatine) partizanske grupe razbile i prinudile na povlačenje preko 400 ustaša koje su krenule da popale ta sela. Partizani su oslobodili 14 talaca koje su ustaše vodile sa sobom.
  - SK KPH za Delnice izdao proglas kojim poziva narod Gorskog kotara da se priključi NOP-u u borbi protiv okupatora i njegovih slugu.
  - U selu Saborskom (kod Ličkih Jesenica) partizani razoružali 6 domobrana.
  - Partizani Delničke čete minirali prugu između Delnica i Kupjaka. Lokomotiva i dva vagona oštećeni.
- 4. oktobar
  - NOP odredi Škare i Brinje napali italijanske vojnike na mestu Pogledalu (kod Korenice) i naneli im gubitke.
- 5. oktobar
  - Us Kuplenskom (kod Vojnića) partizani napali domobrane koji su zaprežnim kolima vozili materijal u s. Krstinju. Jedan domobran poginuo i ostali zarobljeni.
  - Partizani Šestog rejona Korduna i Banije izvršili napad na Glinu i zauzeli predgrađe i ž. st.
  - Na sastanku PK KPH za Dalmaciju, kome je prisustvovao i sekretar CK KPH i član Politbiroa CK KPJ Rade Končar, analizirani uzroci neuspeha prvih partizanskih odreda i, pored ostalog, odlučeno: da se izvrši reorganizacija odbora za narodnu pomoć; da članovi PK odu na teren i rade na razvijanju oružane borbe.
  - Partizani Dubravskog i Perjasičkog NOP odreda napali i razoružali domobransku stražu na ž. st. D. Dubrave (kod Ogulina).
- Oktobar p.
  - U Krbaviei održano savetovanje vojnih i političkih rukovodilaca Like. Korduna. Banije, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara na kome su postavljeni zadaci u duhu odluka u Stolicama.
  - U vinogradima kraj Virovitice održan sastanak SK KPH za Viroviticu na kome se raspravljalo o načinu snabdevanja NOP odreda oružjem.
  - Us. Brusniku formiran NO odbor. To je prvi NO odbor u srezu Pakrac.
- 6. oktobar
  - Po direktivi CK KPH, Operativno partijsko rukovodstvo OK KPH za Karlovac, u duhu Stoličkih odluka, naredilo da se šest vojnih rejona na Kordunu i Baniji reorganizuju u bataljone. Reorganizacija sprovedena do kraja meseca: formirano pet bataljona; Peti i Šesti rejon fuzionisani u jedan (Banijski) bataljon.
  - Pod rukovodstvom MK KPH u Splitu zapaljen italijanski transportni brod «Palermo» od 5.500 bruto-registar tona.
  - Diverzanti iz Srpskih Moravica minirali prugu kod Brod-Moravica. Brzi voz sa 7 vagona iskočio iz šina.
  - Kod Boričevca gerilski odred Bjelo Polje napao ustaše koje su prodirale iz Kulen-Vakufa ka D. Lapcu. Borbe su vođene i sutradan kod Lapca. Zarobljeno 7 ustaša a zaplenjeno 40 pušaka, 2 p. mitraljeza, 1 haubica i 2 kamiona. Gerilski odred imao 8 mrtvih i 12 ranjenih.

7. oktobar — Partizani Prvog i Drugog rejona NOP odreda Korduna i Banije proterali ustaše iz s. Glinice (srez Slunj).
— Na ž. st. Splitu udarne grupe spalile 6 vagona slame namenjene italijanskoj vojsci.
8. oktobar — U s. Krčiću (kod Knina) ustanici napali dva kamiona sa domobranima. Poginulo 12 domobrana a ranjeno ih više.
— Partizani Drugog rejona NOP odreda Korduna i Banije zauzeli s. Krstinju (kod Vojnica).
9. oktobar — OK KPH za Karlovac izdao proglas kojim poziva narod Korduna i domobranksku vojsku da pristupe NOB-u.
— Partizani iz s. Dabra i iz Plaškog zauzeli Dabar (Lika). Ustaše i žandarmi se povukli u Otočac.
— Italijanske trupe napustile Drežnicu, a u nju ušle jedinice Primorsko-goranskog NOP odreda. Sutradan je održan veliki zbor na kome je izabrano Mesno veće (NOO).
10. oktobar — U s. Kostreni (kod Sušaka) održana partijska konferencija za srez Sušak. Proradena je okružnica (br. 3) CK KPH u kojoj se ukazuje na greške u početku ustanka i postavljaju zadaci u vezi sa širenjem NOB-a u Hrvatskoj. Doneti su zaključci da se otklanjaju nedostaci i poboljša rad.
— U šumi Prolomu (u Baniji), u borbi protiv ustaša, poginuo član Biroa SK KPH za Glinu Josip Marjanović Joso, narodni heroj.
- U. oktobar — U Okučanima (kod N. Gradiške) formirana partizanska grupa.
14. oktobar — U Trogiru italijanski vojnici streljali člana MK SKOJ-a za Split Matu Golem, narodnog heroja, i još 11 splitskih rodoljuba.
- Oktobar p. p. — Pod odluci CK KPH formirana Komanda NOP odreda za Kordun i Baniju.
— Pod odluci CK KPH formiran Stab grupe NOP odreda za Liku.
— U s. Kusionjama (kod Pakraca) formiran MNO odbor.
16. oktobar — Komanda NOP odreda za Kordun i Baniju uputila potčinjenim jedinicama naredbu broj 1: daje im uputstva o vođenju administrativnih poslova i o mobilizaciji ljudstva i formiranju rezervnih odreda; obaveštava ih da je službena partizanska zastava — nacionalna zastava sa crvenom petokrakom zvezdom u sredini, preko sva tri polja.
— Psunjski NOP odred razoružao ustaše u s. Skenderovcima (kod Slav. Požege).
— U s. Ralelini (kod D. Primišlja) formiran seoski NO odbor.
— U Komiži (na o. Visu) MK KPH organizovao paljenje tvornice sardina «Mardešić».
- 16/17. oktobar — NOP odred Debela Kosa razoružao domobranksku posadu u s. Tušiloviću (kod Karlovca).
18. oktobar — U borbi protiv ustaša prilikom hapšenja u Karlovcu poginuo član CK KPJ Josip Kraš, narodni heroj.
19. oktobar — Odlukom CK KP Hrvatske formiran GS NOP odreda za Hrvatsku.
— Između Capraga i Blinjskog Kuta (kod Siska) partizani porušili prugu na više mesta. Voz iskočio iz šina, oštećeni lokomotiva i 1 vagon.
— U Zagrebu, posle strahovitog mučenja, ustaše streljale člana KPH i jednog od organizatora ustanka u Slav. Brodu Nikolu Babica Mika, narodnog heroja.
— U Vukovaru, po presudi ustaškog prekog suda, streljano 26 članova KPJ i SKOJ-a i pristalica i simpatizera NOP-a iz Novog Sada i Petrovaradina. od kojih je većina učestvovala u akciji za izvlačenje oružja iz Petrovaradinske tvrđave.
20. oktobar — U s. Očijevu (kod Kulen-Vakufa), na putu iz Drvara za Liku četnici ubili člana CK KPJ i političkog komesara Štaba grupe NOP odreda za Liku Marka Oreškovića Krtinju, narodnog heroja.
— Na putu Kuplensko — Miholjsko (kod Vojnića) NOP odredi Trupinjski i Šlivnjak napali iz zasede tri italijanska kamiona sa vojnicima. Posle toga su snage konjičkog puka «Alesandrija» izvršile napad iz Vojnića i popalile s. Kuplensko.

- PK KPH za Dalmaciju izdao proglas narodu u kome poziva na opštenarodni ustanak protiv italijanskih okupatora.
- Delovi italijanske divizije »Lombardija« zauzeli Drežnicu.
- 21. oktobar — Jake ustaško-domobranske snage otpočele čišćenje pl. Samarice, gde su se nalazili logori Šestog reiona NOP odreda Korduna i Banije. U dvodnevnom čišćenju neprijatelj je pronašao i spalio dva napuštena logora.
- 22. oktobar — Od partizanskih grupa sa Krndije i Papuka formiran Papučko-krndijski NOP odred.
- 24. oktobar — U s. Smiljanu (kod Gospića) jurišni NOP odred »Čapajev« likvidirao 4 zloglasne ustaše i zapalio zgradu Opštine.
- 25. oktobar — U blizini Vodica (kod Šibenika) partizani napali italijansku patrolu: ubili 2 i ranili 1 vojnika. Za odmazdu, u Vodicama i Srimi italijanski fašisti su popalili nekoliko kuća i ubijali i hapsili stanovnike.
- 27. oktobar — U Šibeniku udarne grupe ranile 4 italijanska vojnika i karabinjera. Italijanski vojnici su uhapsili u gradu oko 50 rodoljuba.
- 29. oktobar — U Vodicama (kod Šibenika), kao odmazdu zbog pogibije svoja 2 vojnika, italijanski okupator streljao 12 rodoljuba.
- 30. oktobar — U s. Kozarci (kod Novske) NOP odred »Matija Gubec« napao i razoružao seosku stražu.
- 31. oktobar — U s. Novakima (kod Samobora), u prisustvu člana CK KPH Vladimira Bakarića i delegata srezova: Zagreb, Velika Gorica, Sv. Ivan Zelina, Dugo Selo, Samobor i Jastrebarsko, održana I partijska konferencija okruga Zagreb, na kojoj je izabran prvi OK KPH za Zagreb.
- Oktoabar k. — U selima Škarama. Podumu, Glavicama i Vrhovinama (kod Otočca) formirani seoski NO odbori.
- Oktoabar — Izvršena reorganizacija partizanskih jedinica u Gorskom kotaru i Hrvatskom primorju. Formirani su Drežnički i Gorskokotarsko-primorski bataljon i Stab za teritoriju Hrvatskog primorja i Gorskog kotara.
- Na Kordunu poginuo Ivo Gluhak, narodni heroj.
- U logoru Nova Gradiška ubijen član Rejonskog komiteta KPH za Trešnjevku u Zagrebu Jakša Dugandžić, narodni heroj.
- U s. Močilima (kod Slunja) formiran seoski NO odbor.
- SK KPH za Glinu održao savetovanje na kome je razmatrao situaciju i doneo odluku o stvaranju NO odbora i omladinskih i ženskih organizacija.

MAKEDONIJA

- 2. oktobar — Skopski oblasni policijski načelnik izdao naredbu o merama za otkrivanje i onemogućavanje komunističke delatnosti i za borbu protiv partizana.
- 4. oktobar — U s. Cučeru (kod Skoplja) formiran NO odbor (od 4 člana).
- Oktoabar p. — PK KPJ za Makedoniju, u neposrednim pripremama za početak oružanog ustanka, uputio proglas makedonskom narodu i nacionalnim manjinama da stupaju u NOP odrede.
- MK KPJ za Štip formirao Vojni štab (od 3 člana).
- 6. oktobar — Komandant bugarske 5. armije izdao uputstvo o načinu borbe protiv partizanskih jedinica i pristalica NOP-a, u kome, pored ostalog, stoji da Zenevsku konvenciju ne treba primenjivati na zarobljene partizane.
- 8. oktobar — U Prilepu sekretar PK KPJ za Makedoniju Lazar Koliševski održao sastanak sa sekretarom MK KPJ za Prilep. na kome je utvrđen plan napada na bugarsku policijsku stanicu i zatvor u Prilepu, a kao dan napada određen 11. oktobar.
- MK KPJ za Prilep i Vojni štab na zajedničkom sastanku razradili direktivu PK da oružana borba počne 11. oktobra, te odredila grupe i objekte za napad.

1941. oktobar

SLOVENIJA

oktobar 1941.

- U Kičevu, od dotadašnjeg partijskog povereništva. formiran MK KPJ za Kičevo.
- 9. oktobar — Pokrajinski štab NOP odreda za Makedoniju (Pokrajinski vojni štab) uputio direktivu Vojnom štabu Kumanova da organizovane partizanske grupe 11. oktobra izađu na teren i otpočnu izvođenje akcija.
- 10. oktobar — Po direktivi PK KPJ za Makedoniju. MK KPJ za Strumicu pristupio formiranju NOP odreda koji je trebalo da dejstvuje na pl. Plačkovici. Međutim, zbog nedovoljne pripreme i organizacije, jedan deo predviđenog ljudstva nije izašao na određeno mesto, pa do formiranja odreda nije došlo.
— Kod mesta Crvene stene (blizu Prilepa) toga dana i sutradan, prikupili se borci Prilepskog NOP odreda radi napada na određene objekte u Prilepu. Definitivno sređivanje ovog odreda i njegova podela na čete izvršeni su u drugoj polovini oktobra.
- U. oktobar — Prema odluci PK KPJ za Makedoniju, Prilepski NOP odred (podeljen u tri grupe) izvršio napad na policijsku stanicu, zatvor, poštu i telefonska postrojenja u Prilepu, oštetio tt linije i ubio stražara ispred policijske stanice¹.
- 12. oktobar — U Prilepu bugarska policija uhapsila preko 900 građana, kao represaliju zbog napada Prilepskog NOP odreda. Posle maltretiranja i sasiušavanja izdvojeni su članovi KPJ i SKOJ-a i prebačeni u Bitolj, a kasnije izvedeni na sud.
— U neposrednoj blizini Kumanova formiran Kumanovski NOP odred. On je podeljen u dve grupe (čete): Kozjačku i »Karadag«. Grupe su noću 12. oktobra krenule u određene rejone dejstva: prva na pl. Kozjak a druga na Skopsku Crnu goru.
- 14. oktobar — Kod s. Belanovca (blizu Kumanova) bugarska policija razbila grupu (četu) Karađag« Kumanovskog NOP odreda. U borbi su. između ostalih, poginuli narodni heroji: Borko Menkov, komandant, Pero Georgiev Čičo, politički komesar i Bajram Saban, borac te grupe.
- Oktobar d. p. — U Stipu formiran MK SKOJ-a za Stip.
- 17. oktobar — U borbi kod s. Malotina (blizu Kumanova) bugarska policija razbila Kozjačku grupu (četu) Kumanovskog NOP odreda.
— U Tetovu održana partijska konferencija na kojoj je izabran novi MK. umesto starog koji je 2. avgusta pao u ruke italijanske policije. Na konferenciji su usvojene i razrađene direktive PK za učvršćenje partijske i skojevske organizacije, organizovanje tehnike, prikupljanje oružja i pripremanje masa za oružanu borbu.
- Oktobar — U Bitolju, u jeku priprema za formiranje NOP odreda bugarska policija Uhapsila veći broj članova KPJ i pristalica NOP-a.

SLOVENIJA

- 4. oktobar — Na pl. Grmadi (kod Soštanja) formiran 1. štajerski partizanski bataljon.
- 4 5. oktobar — Borovnička partizanska četa minirala prugu između ž. stanica Planina i Rakek. Lokomotiva se prevrnula a 8 vagona je oštećeno.
- Oktobar p. — Po odluci OK KPS za brežički okrug formirana Brežička partizanska četa.
- 6. oktobar — Otpočela dejstva italijanske divizije »Granatijeri di Sardenja« protiv 3. partizanskog (Krimskog) bataljona. U borbama, koje su trajale do 29. oktobra, bataljon je potpuno razbijen.
- 7/8. oktobar — Pri napadu na Soštanj, 1. štajerski bataljon zapalio zgradu opštine i pilanu i srušio most na Paki.
- 11. oktobar — Iz zgrade Mesnog doma u Ljubljani članovi Narodne zaštite izneli 295 čebadi i prebacili ih u partizanski logor u Dolomitima.
- 12. oktobar — U Ljubljani održan plenum delegata okružnih odbora OF iz Ljubljanske pokrajine. koji je potvrdio konstituisanje Slovenačkog NO odbora i jednoglasno prihvatio dotadašnje odluke Slovenačkog NO odbora i Izvršnog odbora OF.

¹ Taj dan se praznuje kao Dan ustanka naroda Makedonije.

17. oktobar — U »Slovenskom poročevalcu« objavljena odluka Izvršnog odbora OF o formiranju Narodne zaštite kao vojne organizacije masovnog karaktera za zaštitu slovenskog naroda od terora i odmazde okupatora.
- U »Slovenskom poročevalcu« objavljena odredba GŠ NOP odreda za Sloveniju o zastavi, znacima i pozdravu slovenačkih partizana.
- U zatvoru u Begunjama (kod Radovljice) nemačka policija streljala borca Rašičke partizanske čete Rezku Dragar, narodnog heroja.
18. oktobar — U polju između s. Beltinaca i s. Gančana (kod Mur. Sobote) poginuo sekretar OK KPJ za Prekomurje Stefan Kovač, narodni heroj.
19. oktobar — Delovi 3. partizanskog (Krimskog) bataljona napali na Lož, ubili 20 italijanskih vojnika, a sami imali 3 mrtva i 5 ranjenih.
20. oktobar — Delovi 3. partizanskog (Krimskog) bataljona napali Bezuljak (kod Cerknice), uništili skladište eksploziva i posadi naneli teže gubitke.
- Sef nemačke civilne uprave za D. Štajersku izdao naredbu o preseljavanju Slovenaca iz pograničnog pojasa Brežice — Krško.
- U Mariboru nemačka policija streljala člana PK KP Slovenije za Štajersku Jožu Hermanka, narodnog heroja.
24. oktobar — U »Slovenskom poročevalcu« Izvršni odbor OF objavio odluku o proslavi 29. oktobra (kada je Slovenija oslobođena austrijskog jarma) kao slovenačkog narodnog praznika.
26. oktobar — Jake nemačke policijske i žandarmerijske snage okružile Štajerski partizanski bataljon na pl. Creti. Bataljon se, posle oštre borbe, probio u pravcu Črnog vrha kod Vranskog.
- Na prostorijsi s. Bele Vode, s. Draga, s. Osredek i s. Travna Gora (kod Ribnice) jače italijanske snage okružile Krimski partizanski bataljon. Manji broj boraca uspeo da se probije u pravcu Ribničke doline.
27. oktobar — Iz rejona Vranskog otpočeo »brežički marš«. 1. štajerskog partizanskog bataljona na pl. Bohor, sa zadatkom da spreči nasilno iseljavanje Slovenaca sa područja Brežica i podigne ustanak u tome kraju.
28. oktobar — Kod s. Kilovče (blizu Ilir. Bistrice) Pivčanska partizanska četa porušila prugu, zbog čega je iskočio voz koji je prevozio nemačke pilote. Poginulo 70 a ranjeno 200 nemačkih pilota.
- U s. Murenci (kod Sevnice) u borbi protiv znatno jačih snaga nemačke policije bezbednosti i granične straže, poginuo Milan Majcen, narodni heroj.
29. oktobar — U Ljubljani organizovana veličanstvena proslava dana oslobođenja slovenačkog naroda od Austro-Ugarske. praćena mnogobrojnim propagandnim akcijama.
- U šumi iznad s. Plešivice (kod Grosuplja) formirana Grosupeljska partizanska četa.
- Kod s. Sujice (blizu Ljubljane), u borbi protiv italijanskih vojnika, poginuo komandir Moravčanske partizanske čete Ivan Bizjak, narodni heroj.
30. oktobar — Na Smuku (iznad Semića) od Črnomeljske, Metliške, C.radačke i Semičke partizanske grupe formirana Belokranjska partizanska četa.
- Oktobar — U Ljubljani izašao prvi broj lists »Slovenski partizan«, organa GŠ NOP odreda za Sloveniju.
- Izvršni odbor OF obrazovao Omladinsku osvobodilnu frontu sa zadatkom na mobilise sve mlade snage u borbu protiv okupatora.
- U Samotorici (u Dolomitima) formirana Samotorska partizanska četa.

SIIBIJA

1. oktobar Čačanski NOP odred napao i zauzeo Cačak koji su branili 1. bataljon 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije i vod žandarma. Nemačka posada se pod zaštitom avijacije povukla u pravcu Kraljeva, ali nije uspela da izvuče jednu kompletnu bateriju 75 mm, koja je pala u ruke našim jedinicama; pored toga zapaljen je jedan avion na pomoćnom aerodromu.

- Kukavički NOP odred napao Vlasotince i, posle dvočasovne borbe, razorušao 30—40 žandarmerijskih postroja, spalio arhive Opštine. Sreza, Poreske uprave i Pošte i zaplenio 500.000 dinara.
  - Oblasni komitet KPJ za Kosovo i Metohiju uputio proglas svim Srbima, Crnogorcima i Siptarima u toj oblasti da stvaraju borbeno jedinstvo i odlaze u NOP odrede, radi zajedničke borbe protiv fašizma, bez obzira na veru i političku pripadnost.
  - Povodom oslobođenja Užica (sada: Titovo Užice), Stab Užičkog NOP odreda izdao proglas narodu okruga užičkog pozivajući ga da obnovi proizvodnju i privredu, prikuplja odeću i obuću za NOP odred i zbija se u jedinstveni front protiv okupatora i domaćih izdajnika.
  - U Užicu (sada: Titovo Užice), počeo da izlazi dnevni list »Vesti« kao organ Štaba Užičkog NOP odreda. List je bio pod neposrednim rukovodstvom Agitpropa CK KPJ, a izlazio je do 18. oktobra 1941, jer je 19. oktobra početo sa izdavanjem »Borbe«, organa KPJ.
  - Između ž. st. Dedine i Mrzenice (na pruzi Kruševac — Stalać) Rasinski NOP odred porušio most i propust i oštetiio dve lokomotive.
  - Na r. Gruži (kod Toponice, s. Dumače i s. Ljuljajeva) 2. četa Kragujevačkog NOP odreda porušila mostove.
  - U G. Milanovcu izašao prvi broj lista »Reč naroda«, organa NOV sreza takovskog.
  - U Bač. Petrovcu i okolini mesne vojne desetine zapalile kudeljare.
  - Ministarski savet Nedićeve vlade izdao naredbu za gonjenje i hvatanje komunista i stavljanje pod preke sudove.
- 2. oktobar*
- Između Beograda i Obrenovca jedinice Posavskog NOP odreda napale delove nemačkog armijskog puka za vezu i ubile 21 vojnika. Za odmazdu, nemački vojni zapovednik u Srbiji naredio da se strelja 2100 zatvorenika iz koncentracionog logora u Sapcu i Beogradu.
  - Kod s. Vlakče (na drumu Kragujevac — Topola) delovi 1. šumadijskog NOP odreda iz zasede uništioi nemačku kolonu od 3 kamiona i 2 automobila; poginula su i ranjena 32 nemačka vojnika.
  - OK KPJ za Kragujevac uputio direktivno pismo partijskoj organizaciji Kragujevačkog NOP odreda o radu i zadacima partijske organizacije u vojsci.
  - U oslobođenom Čačku izabran GNO odbor.
  - U Bač. Palanci mesne partizanske grupe zapalile velike stogove kudelje.
- 213. oktobar*
- Kod s. Dubravice (blizu Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda srušili železnički most.
- 3. oktobar*
- Kopaonički NOP odred ušao u Rašku, iz koje su se prethodnog dana nemački vojnici povukli u Kos. Mitrovicu.
  - Kod D. Kapije (na putu Lazarevac — Beograd) delovi 1. šumadijskog NOP odreda napali nemački poterni odred (40—50 vojnika), 3 ubili, a ostali se razbežali. Za odmazdu, istog dana, Nemci zapalili 9 kuća.
  - U Beogradu, posle zverskog mučenja, streljan sekretar MK KPJ i kandidat za člana CK KPJ Miloš Matijević Mrša.
  - Kod ž. st. Globoder (blizu Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda porušili prugu.
  - U Užicu (sada: Titovo Užice), na konferenciji predstavnika mesnih NO odbora, izabran SNO odbor i održan veliki zbor seljaka užičkog kraja.
  - U Pančevu nemačka feldkomandantura 810 mobilisala 300 folksdojčera radi obezbeđenja Petrovgrada (sada: Zrenjanin), od partizana i pristalica NOP-a, gde je, sa istim ciljem, upućen i deo nemačkog 592. landessichen-bataljona
- 4. oktobar*
- Delovi Valjevskog NOP odreda napali nemački garnizon u Prnjavoru (kod Lajkovca) i izbacili iz stroja oko 70 nemačkih vojnika.
  - Kopaonički NOP odred ušao u s. Baljevac, iz koga se žandarmerijska posada ranije povukla. U odred je stupilo oko 200 rudara iz rudnika uglja Jarando.
  - Kod s. Kravljeg Dola (blizu Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda napali iz zasede Ljotičev 5. dobrovoljački odred, naneli mu gubitke i prisilili ga na povlačenje ka Požarevcu.

- Na ž. st. M. Moštanica dolovi Posavskog NOP odreda razorili stanična postrojenja.
- 4/S. oktobar — Kod Guberevea na putu Kragujevac Kraljevo delovi Kragujevačkog NOP odreda srušili most.
- S. oktobar — Četnici Draže Mihailovića napali delove Užičkog NOP odreda u Požezi. Posle borbe, koja je vodena celu predhodnu noć, četnici zaposeli Požegu. Istoe dana Štab Užičkog NOP odreda, da bi izbegao bratoubilačku borbu, sklopio sa četničkom komandom u Požezi sporazum o neometanom prolazu kroz Požegu, slobodnom radu na organizovanju partizana i četnika, slobodi obostrane propagande u duhu borbe protiv neprijatelja i dr.
- U rejon Lija glava (na južnim padinama Deli Jovana) oko 500 nemačkih vojnika i Krajski i Timočki četnički odred okružili i skoro potpuno uništili ostatak Krajskog NOP odreda.
- Na putu Majilovac — Đurakovo (kod Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda iz zasede zaplenili kamion i zarobili dva nemačka vojnika.
- Blizu Ušća delovi Kopaoničkog NOP odreda miniranjem srušili železnički i drumski most.
- Između ž. st. Trstenika i Vrnjačke Banje delovi Kraljevačkog NOP odreda porušili most.
- Na ulici u Novom Sadu, u borbi protiv mađarskih agenata, poginuo član Sekretarijata PK KPJ za Vojvodinu Radivoje Ćirpanov Ćira, narodni heroj.
- U Kosjerićima na konferenciji građana izabran NO odbor za srez crnogorski.
- U Bajinoj Bašti održan veliki miting, na kome je prisustvovalo oko 3.000 ljudi
- Oktobar p. — U Čačku, na osnovu sporazuma između VŠ NOP odreda Jugoslavije i Draže Mihailovića, formiran zajednički partizansko-četnički Operativni štab. Pod njegovu komandu stavljeni: delovi Cačanskog i Kraljevačkog NOP odreda. Jelički četnički odred i četnici pod komandom generala Ljube Novakovića. Štab rukovodio jedinicama pri napadu na Kraljevo.
- Formiran: štab Sandžačkih NOP odreda i novi Oblasni komitet KPJ za Sandžak, kao i komitet SKOJ-a.
- U okolini Peći formiran Metohijski NOP odred od pet bataljona (tri pečka, jedan vltomirički i jedan dobruški).
- U Kniću delovi Kragujevačkog NOP odreda zaustavili i uništili kompoziciju od 40 vagona punih rude iz Trepče, a u Gruži transportni voz (jedan vagon avionskih motora, 7 automobila i nekoliko vagona raznog materijala).
- U sastavu Užičkog NOP odreda formirana tri bataljona: Uzički, Ariljski i Radnički. Pored njih, u sastavu tog odreda postojale čete: četiri račanske, tri požeške, dve zlatiborske, Moravička i Crnogorska.
- Od postojećih četa u sastavu Požarevačkog NOP odreda formirana tri bataljona (Stiski, Mlavski i Zviški), ukupne jačine oko 1.200 boraca.
- Reorganizovan Podrinski NOP odred: rasformirani bataljoni a formirano pet četa — svaka po 120 boraca.
- Prema odluci PK KPJ za Vojvodinu, oko 200 banatskih partizana pokušali dva puta da *se prebace u Srem. Oba pokušaja nisu ostvarena zbog teških uslova i zbog protivmera neprijatelja.
- U s. Ratini, s. Konarevu i s. Cibukovcu (kod Kraljeva), ra zboru građana izabrani MNO odbori.
- Na mestu zvanom »Čardak (u blizini s. Delibiate, kod Kovina) nemački vojnici streljali oko 500 Jevreja.
- Vršeci represalije i čišćenja, mađarske vlasti obesile u Bač. Petrovcu i Somborn po 22 rodoljuba i u St. Bečeju 33 rodoljuba.
- Na oko 100 metara od glavne železničke stanice u Indiji Podunavski NOP odred prekinuo tt veze.
- 5/6. oktobar — Delovi 2. bataljona Posavskog NOP Odreda spalili opštinsku arhivu u s. Rušnjju (kod Beograda) i na četiri mesta prekopali drum Zeleznik — Sremčica — Ripanj.
- Između sela St, Banovaca i Belegiša i između Belegiša i Surduka (kod Stare Pazove) borci Podunavskog NOP odreda prekinuli tt veze.

- Kod ?.. stanica M. Ivanća, Ripanj i Rcsnik (kod Beograda) delovi Kosmajskog odreda oštetili prugti.
- 6. oktobar
  - U Raškoj izvršena reorganizacija Kopaoničkog NOP odreda: formirano sedam četa.
  - Kod s. Rajkovca delovi Kosmajskog NOP odreda odbili napad četnika, naneli im gubitke i proterali ih ka Mladenovcu.
  - U s. Mrsaću (kod Kraljeva) nemački vojnici minirali magacin municije da ne bi pao u ruke Kraljevačkom NOP odreda koji se pripremao da ga napadne.
  - Na Ružica brdu delovi Kraljevačkog NOP odreda napali kolonu nemačkih kamiona koja se kretala od s. Mrsača ka Kraljevu. Poginula su 3, ranjena 2 i zarobljen 1 nemački vojnik. Partizani su imali jednog poginulog borca.
  - U s. Mokrinu (kod Kikinde) nemačka policija uhapsila grupu boraca iz ranijeg Kikindsko-mokrinskog NOP odreda i 138 simpatizera NOP-a i sprovela ih u Petrovgrad (sada: Zrenjanin).
  - U Kikindi nemačka policija uhapsila 153 pripadnika i simpatizera NOP-a.
- 6/7. oktobar
  - Nišavski (Svrljiški) NOP odred napao ž. st. Sićevo (kod Niša), demolirao stanična postrojenja i porušio prugu.
  - Između Zeleznika i Ostružnice (blizu Beograda) delovi Posavskog NOP odreda porušili železničku prugu u dužini 380 m, zbog čega se srušile 3 lokomotive i 9 putničkih i teretnih vagona.
- 7. oktobar
  - Rasinski NOP odred zauzeo Aleksandrovac i razoružao 30 četnika.
  - U s. Bublici (kod Prokuplja) Pasjačka četa Topličkog NOP odreda razoružala četnički odred Koste Pećanca.
  - Kod s. Vojske (blizu Svilajнца) delovi 2. šumadijskog NOP odreda vodili borbu protiv 7. srpskog oružanog odreda.
  - U s. Jarčujaku (kod Kraljeva) delovi Kraljevačkog NOP odreda napali 26 nemačkih biciklista podržanih jednim tenkom. Poginulo 18 nemačkih vojnika dok su 4 teško ranjena.
  - Na Fruškoj gori izvršen neuspeo napad ustaša i domaćih Nemaca iz okolnih garnizona na Fruškogorski NOP odred, koji se bez gubitaka izvukao iz obruča.
- 8. oktobar
  - Kod s. Milatovca (na pruzi Kragujevac — Lapovo) delovi 2. šumadijskog NOP odreda na nekoliko mesta porušili železničku prugu.
  - U s. Venčanima (blizu Arandelovca) Kosmajski NOP odred napao Nedićev 4. odred, jačine oko 150 ljudi, i naneo mu gubitke od oko 40 mrtvih i desetak ranjenih, ali nije uspeo da ga protera iz sela. Naši gubici: 8 mrtvih i 3 ranjena.
  - Delovi Knjaževačkog NOP odreda napali i demolirali rudnik «Dobru sreću» i zapalili opštinsku arhivu u s. Vini (kod Knjaževca).
  - Nemačka avijacija bombardovala s. Rabrovo (kod Požarevca) u kome se, zbog pijačnog dana, nalazilo mnogo naroda. Poginulo preko 100, a ranjeno oko 200 lica i naneta ogromna materijalna šteta.
  - U Ivanjici četnici Bože Čosovića »Javorskog« napali Moravičku čelu Uzičkog NOP odreda, koja nije prihvatila borbu. Razoružali 20—30 partizana i jednog ubili i zaplenili oko 200 pušaka.
  - Četnici zauzeli Arilje, gde se nalazila samo partizanska straža.
  - Opuномоćeni komandujući general u Srbiji Berne naredio Višoj komandi za specijalnu upotrebu 65 i zapovedniku Srbije da se sa ustanicima ne smeju voditi nikakvi pregovori; parlamentare koji se pojave pre početka borbe treba uhvatiti i na prekom sudu osuditi kao gerilce, a na one koji se pojave u toku ili posle borbe, treba odmah otvoriti vatru.
- 8/9. oktobar
  - Delovi Babičkog NOP odreda proterali četnike i spalili opštinsku arhivu u selima Lapotincu i Konjuvcu (kod Leskovca).
  - Između ž. stanice Batočina i Badnjevac (kod Lapova) delovi 2. šumadijskog NOP odreda oštetili prugu.
- 9. oktobar
  - Toplički NOP odred i delovi Kukavičkog NOP odreda napali Prokuplje: razoružali i zarobili oko 100 četnika Koste Pećanca i žandarma, spalili arhive sreskog načel-

stva i opštine, zaplenili 1 mitraljez, 80 pušaka i milion dinara, iz zatvora oslobodili 28 zatvorenika, među kojima 8 aktivnih partizana, i u zoru se povukli na Pasjaču pl.

- U s. Kličevcu (kod V. Gradišta) delovi Požarevačkog NOP odreda napali 22 nemačka vojnika i naneli im gubitke od 8 mrtvih i nekoliko ranjenih.
- Delovi 1. šumadijskog NOP odreda minirali mostove na putevima koji iz Arandjelovca vode za Lazarevac, Mladenovac i Topolu.
- U blizini Kovina nemačka policija streljala 180 Jevreja.

10. oktobar

- U sastavu Kragujevačkog NOP odreda formirana tri bataljona. jačine po 120—200 boraca.
- Na pl. Tupižnici, od preostalih delova Knjaževačkog (Zaglavskog) i Boljevačkog NOP odreda, formiran Knjaževačko-boljevački NOP odred.
- Kod Arnajeva (blizu Lazarevea) Kosmajski NOP odred odbio napad Nedićevog 9. oružanog odreda, a zatim ga protivnapadom razbio, ubivši 30 i zarobivši 20 nedićevaca.
- Delovi Požarevačkog NOP odreda razbili posadu žandarma i nedićevaca i zauzeli Golubac.
- U s. Drčevcu kod Vlasotinaca Babički NOP odred razoružao 15 četnika Koste Pećanca.
- Na liniji Strnica — Radovašnica — Device ojačani Podrinski NOP odred zadržao prodor jedinica nemačke 342. divizije ka Loznici.
- Drugi bataljon nemačkog 737. pešadijskog puka probio se iz Kraljeva do s. Vitonovca, gde je streljao 70 meštana, a zatim se vratio u grad.
- Između ž. st. Jagodine (sada: Svetozarevo) i Jovca delovi Pomoravskog NOP odreda oštetili prugu.

10 11. oktobar

- Delovi Kraljevačkog i Cačanskog NOP odreda sa četnicima Draže Mihailovića izvršili drugi napad na Kraljevo, prodrli u grad i posle oštih uličnih borbi se povukli na polazne položaje.

11. oktobar

- U Matarugama delovi Kraljevačkog NOP odreda minirali skladište municije i bombi i ubili 4 a ranili 5 nemačkih vojnika.
- Ojačani 3. bataljon 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije iz Kragujevca. vodeći žestoke borbe sa dolovima Kragujevačkog i Cačanskog NOP odreda, probio se u G. Milanovac, pokupio oko 200 talaca i vratio se u Kragujevac.
- Delovi nemačkog 125. pešadijskog puka. posle ogorčene borbe protiv 1. i 3. partizanskog bataljona Posavskog NOP odreda, zauzeli Ub. Bataljoni Posavskog NOP odreda se povukli na teren Valjevskog NOP odreda.
- Jedan bataljon nemačke 714. pešadijske divizije iz Topolo, posle višerasovne borbe protiv jedinica 1. šumadijskog NOP odreda, zauzeo Rudnik, ali ga ubrzo napustio.
- Kod Lipovičke Mehane (blizu Umke) delovi Kosmajskog NOP odreda vodili borbu protiv voda nemačkih oklopnih lovaca i nedićevaca. Zbog toga nemački vojnici spalili sela Sremčicu i V. Moštanicu.
- U okolini Beograda za odmazdu zbog pretpljenih gubitaka 2. oktobra na putu Beograd — Obrenovac, nemački vojnici završili trodnevno streljanje 449 ljudi.

11/12. oktobar

- Delovi Kraljevačkog i Cačanskog NOP odreda sa četnicima Draže Mihailovića izvršili drugi napad na Kraljevo, prodrli u grad i posle oštih uličnih borbi se povukli na polazne položaje.
- Između sela G. i D. Ribnika (kod Trstenika) delovi Kraljevačkog NOP odreda srušili železnički most.
- Između Zemuna i ž. st. Zemun Polje mesni diverzanti posekli 22 tt stuba.
- Između Bele Palanke i Niša delovi Nišavskog (Svrljiškog) NOP odreda porušili prugu.
- U rejonu s. Stiblina (kod Obrenovca) delovi Posavskog NOP odreda na nekoliko mesta porušili prugu.

12. oktobar

Otpočeo koncentrični napad oko 3.000 četnika Koste Pećanca na Toplički i deo Kuvkičkog NOP odreda na pl. Pasjači. U trodnevnim borbama kod s. Durevca, s. Jovine Livade, s. Pasjače, s. Belog Kamena, na Pasjačkom visu i kod s. Kožinca, četnici su potpuno razbijeni. Zarobljeno je preko 150 četnika i zadobijen je veliki ratni materijal.

- U Bečeju mesna skojevska grupa, pod rukovodstvom sekretara Sreskog komiteta KPJ za Bečej, ubila na učili mađarskog žandarmerijskog islednika Sandora Medvea.
- U Uzicu (sada: Titovo Užice) Kulturno umetnička grupa (formirana kao umetnička četa) Užičkog NOP odreda priredila kulturno-zabavno veče.
- Na Babičkoj gori oko 300 nemačkih vojnika, četnika i nedićevaca napalo Babički NOP odred, koji se povukao ka Babičkom Selu.
- Na r. Tamnavi delovi Posavskog NOP odreda porušili železnički most, razorili ž. st. Slovac i na dva mesta prekinuli prugu Slovac — Valjevo.
- Nemački vojnici iz Kraljeva izvršili ispad u pravcu Malaruške Banje, ali ih delovi Kraljevačkog NOP odreda, nanevši im gubitke, povratili u grad.
- Duž komunikacije Prnjavor — Loznica delovi nemačke 342. pešadijske divizije slo-mili odbranu Podrinskog NOP odreda i ušli u Loznicu i Banju Koviljaču.
- Delovi Valjevskog NOP odreda odbacili delove nemačke 342. divizije iz rejona Ci-gankulje i Mićanavskog brda ka selu Dragincu, naneli im gubitke od 4 mrtva i 19 ranjenih i uništili 1 tenk.
- Prvi bataljon 737. nemačkog pešadijskog puka iz Kruševca napao delove Kraljeva-čkog NOP odreda na Papinskoj reci (kod Trstenika) u cilju da se probije i pruži pomoć opsednutom garnizonu u Kraljevu. Zbog izdaje četnika koji su udarali sa leđa na partizanske položaje poginula su 42 borca.
- U rejonu Zeleznika (blizu Beograda) Posavski NOP odred porušio prugu, zbog čega se srušio nemački oklopni voz koji je dolazio iz Beograda.
- U Arandelovac upali delovi 1. šumadijskog NOP odreda i uništili arhivu Sreskog načelstva.
- Jedan nemački bataljon podržan sa 3 tenka, artiljerijom i avijacijom, krenuo iz Kraljeva u pravcu položaja partizanske baterije kod s. Adrana s ciljem da je uništi Snažnim protivnapadom delova Cačanskog NOP odreda prinuđen da se povрати u grad.
- Us. Dragincu (blizu Loznice) nemački vojnici otpočeli dvodnevno streljanje u kome su pobili 2950 rodoljuba kao odmazdu zbog pretrpljenih gubitaka u borbama protiv partizana.
- Otpočeo napad ojačanog nemačkog 698. pešadijskog puka prema Krupnju pravcima Krivajci — Krupanj i Mojković — Krupanj, koje su zatvarali Podrinski NOP odred i delovi Valjevskog NOP odreda. Borbe su vođene do 20 oktobra.
- Nedićev oružani odred iz Požarevca vodio borbu protiv delova Požarevačkog NOP odreda kod sela Lučice, Prugova i Poljane, zatim se vratio u Požarevac.
- Na r. Timoku, r. Vratarnici i Grdeličkoj reci Knjaževačko-boljevački NOP odrod, uz pomoć železničkog osoblja i rudara Vrške Cuke, porušio železničke mostove. Time je onemogućen saobraćaj za skoro mesec dana.
- Na pravcu Lazarevac — Stepojevac — Draževac 2. bataljon Posavskog NOP odreda, posle dvodnevni borbi protiv delova nemačkog 125. pešadijskog puka i kvislinških jedinica, povukao se na teritoriju Kosmaiskog NOP odreda. Neprijatelj streljao u s. Draževcu 147, s. Grabovcu 73, s. Konaticama 30 seljaka i spalio s. Draževac a de-lom i s. Vranić.
- Iz Kraljeva Drugi bataljon nemačkog 734. pešadijskog puka preduzeo napad doli-nom Ibra. Ispred Ušća su ga dočekali delovi Kopaoničkog NOP odreda i odbacili u Kraljevo.
- Delovi Kraljevačkog i Cačanskog NOP odreda ponovo napali na Kraljevo. Ubijeno 14 i ranjeno 10 nemačkih vojnika.
- U Čačku izišao prvi broj »Novosti«, organa Cačanskog NOP odreda Dr Dragiša Mišović«.
- U Novom Sadu mađarske vlasti obesile 5 komunista i rodoljuba¹.
- U rejonu Bačkog Gradišta mesne partizanske grupe zapalilo nekoliko stogova ku-delje i slame.

¹ Po drugom Izvoru veianje Je Izvršeno poOelkom oktobra.

- Ofctobar s. U slobodnom Užicu (sada: Titovo Užice), održana konferencija Slovenaca prognanih u Srbiju. Data inicijativa za stvaranje Slovenačke čete u okviru Užičkog NOP odreda i u tom smislu izdat proglas.
- Oktoabar d. p.* U s. Dračiću (kod Valjeva) formiran opštinski NO odbor za sela: Znrube, Rovai, Prijezdić, Dračić i Bačevac.
— U Kokinom Brodu, na zboru građana izabran MNO odbor.
- l.>/ir>. oktobar* — Knjaževačko-boljevački NOP odred napao i zauzeo Andrejevac (sada: Minićevo), razoružao žandarmerijsku posadu i spalio arhivu.
- 16. oktobar* — Ojačani 3. bataljon 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije iz Kragujevca, posle dvodnevni borbi duž komunikacije Kragujevac — G. Milanovac. po drugi put prodro u G. Milanovac, skoro potpuno ga razorio i spalio i pohvatao oko 130 talaca.
— Kod s. Darosave (sada: Partizani, blizu Arandelovca) delovi 1. šumadijskog NOP odreda zapalili autobus Nedićevog 4. oružanog odreda.
— Između ž. st. Leskovca i Pečenjevca Babički NOP odred demontirao prugu, usled čega se prevrnula jedna kompozicija.
— Radi ojačanja garnizona u Kraljevu, 1. bataljon nemačkog 737. puka iz Kruševca, posle uzastopnih borbi sa Kraljevačkim NOP odredom, ušao u Kraljevo.
- 16/17. oktobar* — Kod s. Nevade jedinice Kragujevačkog i Cačanskog NOP odreda napale 3. bataljon 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije, koji se iz G. Milanovca probio ka Kragujevcu i nanele mu gubitke.
- 17. oktobar* — Kod s. Durakovca (blizu Peći), u borbi protiv šiptarskih fašista Dobruški bataljun Metohijskog NOP odreda naneo neprijatelju oštetne gubitke, a zatim se povukao ka Peći.
— U sali Sokolskog doma u Užicu (sada: Titovo Užice) održan osnivački zbor Srpskog narodnooslobodilačkog omladinskog saveza (SNOOS), na kome je izabran Okružni odbor SNOOS-a za okrug Užički.
— U s. Kosančiću (kod Leskovca) Babički NOP odred spalio opštinsku arhivu i zaplenio 5 vagona žita i 6 kamiona, pa deo žita podelio narodu a drugi deo kamionima prebacio u sela Puste reke, za potrebe NOP odreda.
— Četnici Koste Pećanca ušli u Rašku i blokirali oko 30 boraca Kopaoničkog NOP odreda. Po dolasku glavnino Kopaoničkog NOP odreda četnici su pristali na sporazum: u gradu su ostali samo predstavnici oba štaba i time se izbegao sukob.
— Iz s. Bijelo Brdo (kod Priboja) delovi Užičkog NOP odreda proterali italijansku posadu.
— U Užicu (sada: Titovo Užice), na velikom mitingu, radnici fabrike oružja i municije doneli odluku da jrrilože NO fondu svoju jednodnevnu zaradu.
— U Beogradu nemačke vlasti streljale 200 komunista i Jevreja zbog ubistva dva pripadnika nemačke oružane sile na ulicama Beograda.
- 17/18. oktobar* — Knjaževačko-boljevački NOP odred napao na rudnik uglja Tresibabu (kod Knjaževca), razoružao 9 žandarma i 28 četnika i demolirao rudnička postrojenja.
- 18. oktobar* — Kod s. Vračevšnice jedinice Kragujevačkog i Cačanskog NOP odreda napale 3. bataljon nemačkog 749. puka koji se iz G. Milanovca probijao ka Kragujevcu, ubile 10 i ranile 20 nemačkih vojnika i zaplenile dva tenka tipa vHočkis«, a jedan uništile.
— Delovi Užičkog NOP odreda napali četnike u Arilju i posle oštre borbe ponovo zauzeli ovo mesto. Poginulo oko 30 i zarobljeno oko 150 čelnika. Istog dana ušli u Ivanjicu, iz koje su četnici pobjegli u pravcu Javora.
— Dve čete Požarevačkog NOP odreda zauzele Petrovac na Mlavi, koji su branili žandarmi i nedićevci.
— Kod s. Palilule (blizu Niša) delovi Nišavskog (Svrljiškog) NOP odreda srušili železnički most.
— U Užicu (sada: Titovo Užice) činovnici i nameštenici održali miting na kome su odobrili odluku GNO odbora o radničkim i činovničkim platama i o pomoći nezbrinutim slojevima radnog naroda i izbeglicama.
— Okružno partijsko povereništvo u Arandelovcu izveštava PK KPJ za Srbiju da su formirani MNO odbori u 13 sela sreza orašačkog, u 8 sela sreza oplenačkog i u s. Veslu sreza kolubarskog.

- Zbog pretrpljenih gubitaka u borbama za Kraljevo nemačke vlasti, po sopstvenom priznanju, streljale u Kraljevu 1.736 muškaraca i 16 žena.
- 18/19. oktobar — Rudarska četa Kopaoničkog NOP odreda napala neprijateljsku posadu u s. Ratini (kod Kraljeva). Pod zaštitom pristiglog pojačanja nemački vojnici su se izvukli ka Kraljevu uz gubitke od 6 mrtvih.
- Trnavski bataljon Cačanskog NOP odreda izvršio demonstrativan napad na Kraljevo.
- 19. oktobar — U Užicu (sada: Titovo Užice), nemačka avijacija bombardovala fabriku oružja i municije. Radnici su izvukli iz ruševina mašine, opravili ih i preneli u trezore Narodne banke, gde je nastavljena proizvodnja.
- U selima Mečkovcu, Grošnici, Milatovcu i Maršiću (kod Kragujevca) nemački vojnici pohvatali i streljali 427 lica za odmazdu zbog pretrpljenih gubitaka na putu G. Milanovac — Kragujevac, a sela Grošnicu i Milatovac spalili.
- Na r. Lugomiru i između Laništa i Bagrdana delovi Pomoravskog NOP odreda porušili železnički most i time prekinuli saobraćaj do 27 oktobra.
- Nemačka avijacija bombardovala Pckcu i Ljuboviju.
- U blizini ž. st. Bratlnac (kod Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda oštetili železničku prugu.
- 20. oktobar — U Kraljevu nemačke okupatorske vlasti do tog dana streljale preko 5000 ljudi od 15 do 60 godina starosti, koje su u racijama od 10. do 20. oktobra pohvatale i uhapsile.
- Delovi nemačke 342. pešadijske divizije slomili otpor jedinica Podrinjskog i Valjevskog NOP odreda i prodrli u Krupanj, gde su popalili sve zgrade, sem onih u krugu fabrike antimona, poubijali ranjenike, lekare i bolničare (koje su pohvatali u bolnici u Krupnju) i sve civilno stanovništvo koje nije uspelo da se na vreme skloni.
- Us. Medni (kod Kragujevca) 1. bataljon Kragujevačkog NOP odreda pri napadu na nemački magacin municije, zaplenio veću količinu municije i druge opreme.
- Kod s. Amerlca (blizu Sopola) delovi Kosmajskog NOP odreda odbili napad 3. srpskog dobrovoljačkog odreda.
- Us. Drčevcu (kod Leskovca) delovi Babičkog NOP odreda razoružali 15 čelnika.
- Delovi Kraljevačkog i Kopaoničkog NOP odreda odbacili u Kraljevo 1. bataljon nemačkog 749. puka koji je pokušao da se probije ka Raškoj, i naneli mu gubitke.
- Stab Užičkog NOP odreda izdao proglas o neprijateljskoj delatnosti četnika Draže Mihailovića.
- U Pomoravlju izašao prvi broj lista »Partizan«, organa NOB-a u Pomoravlju.
- 20/21. oktobar — Na r. Mlavi (na pruzi Požarevac — Kučevo) delovi Požarevačkog NOP odreda oštetili železnički most.
- Us. Vini (kod Knjaževca) delovi Knjaževačko-boljevačkog NOP odreda napali rudnik »Dobru sreću« i porušili rudnička postrojenja.
- 21. oktobar — Us. Sponcu (kod Lebana) od dela Kukavičkog NOP odreda i novodošlih boraca formiran Jablanički NOP odred.
- U Kragujevcu 3. bataljon 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije i Nedićev 5. dobrovoljački odred otpočeli masovno streljanje u kome su pobili oko 7000 ljudi od 16 do 60 godina starosti, kao odmazdu zbog pretrpljenih gubitaka u borbama protiv partizana. Tada su streljani i politkomesar Kragujevačkog NOP odreda Svetozar Dragović, član KPJ Nada Naumović i direktor gimnazije Milivoje Pavlović, narodni heroji.
- Na putu Kraljevo — Kruševac Rudarska četa Kopaoničkog NOP odreda i delovi Kraljevačkog NOP odreda napali nemačku kolonu 1 naneli joj gubitke od oko 100 mrtvih i ranjenih. Partizani su zaplenili 20 pušaka, 1 mitraljez, 2 automata i dr.
- U Petrogradu (sada: Zrenjanin) nemačka policija uhapsila 19 članova KPJ i 40 članova SKOJ-a i nešto kasnije ih streljala.
- Nemačka avijacija bombardovala Čačak i putnički voz kod grada. Srušeno nekoliko kuća i nastradalo nekoliko stanovnika.

- Nemačka Vrhovna komanda obavestila komandanta oružane sile za Jugoistok da mu se sa istočnog fronta stavlja na raspolaganje nemačka 113. pešadijska divizija kao pojačanje za borbu protiv NOP-a u Srbiji.
- 22. oktobar — Kod s. Mojkovca (blizu Krupnja) delovi nemačke 342. pešadijske divizije savladali otpor delova Valjevskog NOP odreda.
- U s. Futogu (kod Novog Sada), po presudi mađarskog prekog suda, zbog učešća u akcijama paljenja žita i kudelje, obešena 3 člana KPJ.
- 22/23. oktobar — Na r. Mlavi (kod s. Bratinca) delovi Požarevačkog NOP odreda porušili železnički most.
- 23. oktobar — Između ž. stanice Kraljevo i Vrba delovi Kraljevačkog NOP odreda srušili most.
- U s. Džigolju (kod Prokuplja) Jastrebačka četa Topličkog NOP odreda razbila četnike Koste Pećanca.
- U severnom Banatu: u Novoj Kanjiži i selima Podlokanju, Banat. Arandelovu, Krsturu i Crnoj Bari nemačka policija uhapsila 99 lica.
- Uredbom Nedićeve kvislinške vlade regulisan pravni položaj mađarske nacionalne manjine u Banatu.
- U s. Radojinji (kod Nove Varoši), na zboru građana, izabran MNO odbor.
- 23/24. oktobar — Između ž. stanica Leskovac i Grdelica delovi Kukavičkog NOP odreda porušili prugu.
- 24. oktobar — Pod pritiskom delova nemačkog 699. pešadijskog puka. delovi Valjevskog NOP odreda napustili Pecku, u koju su ušli delovi nemačkog 699. pešadijskog puka i uveče se spojili sa nemačkom 704. pešadijskom divizijom u Valjevu.
- U Sokobanji Ozrenski NOP odred napao četnike i žandarme, pa se zbog snažnog otpora, povukao.
- 25. oktobar — Od Kragujevca, Lapova, Topole i Smed. Palanke otpočeo koncentričan napad jedinica nemačke 714. pešadijske divizije i nekoliko Nedićevih i Ljotićevih odreda na 2. šumadijski NOP odred. Posle dvodnevni borbi kod sela Baničine. D. Rače, Popovića i Miraševca glavnina 2. šumadijskog NOP odreda se povukla prema Rudniku.
- 25/26. oktobar — U s. Strpcima (kod Priboja) delovi Užičkog NOP odreda napali italijansku posadu. Posle borbe, videvši da se bez velikih gubitaka neprijatelj ne može likvidirati, oni su se povukli. Sutradan su italijanski vojnici, pokupivši mrtve i ranjene, pobjegli u Priboj.
- 26/27. oktobar — Delovi Požarevačkog NOP odreda razrušili mostove na reci Mogili i na putu Požarevac — Sirakovo.
- 27. oktobar — Kod Uba delovi Posavskog NOP odreda vodili oštru borbu protiv delova nemačkog 097. pešadijskog puka.
- Krajinsko-timočki četnički odred uz pomoć nemačkih vojnika posle oštre borbe protiv delova Požarevačkog NOP odreda, zauzeo Majdanpek.
- 27/28. oktobar — U Požegi čelnici Draže Mihailovića nasilno skinuli s voza Milana Blagojevića, komandanta 1. šumadijskog NOP odreda, narodnog heroja, koji se vraćao sa sastanka iz VS NOP odreda Jugoslavije, i posle zverskog mučenja ga ubili.
- 28. oktobar — Između Svilajnti i Petrovca Nedićev 7. srpski oružani odred i četnici, posle oštih borbi, odbacili delove Požarevačkog NOP odreda i zauzeli Petrovac i Aieksandrovac.
- U Užicu (sada: Titovo Užice) otpočela nedelja »Sve za front«, nedelja mobilisanja svih dotada neiskorišćenih snaga, koje su stavljene u službu fronta.
- U Nišu odbor NO pomoći uputio proglas narodu Niša i okoline sa pozivom da pruža materijalnu pomoć NOP odredima.
- Moravička i Ariljska četa Užičkog NOP odreda ponovo zauzele Ivanjicu i odbile protivnapad četnika.
- U Bač. Petrovcu mađarske vlasti obesile 8 članova KPJ¹.

Po drugom izvoru veSanje je Izvršeno 23. oktobra.

30. oktobar
- Delovi Valjevskog i Užičkog NOP odreda sprečili pokušaj delova nemačke 342. pešadijske divizije da se iz Valjeva probiju ka Kosjerićima i Užicu (sada: Titovo Užice) i odbacili ih ka Valjevu. Pri tome uništena 2 tenka i oko 300 nemačkih vojnika izbačeno iz stroja.
  - U s. Ribaru (kod Svrljiga) Nišavskl (Svrljiški) NOP odred razoružao Svrljiški četnički odred Koste Pećanca.
  - U selu Kličevcu (kod Velikog Gradišta) delovi Požarevačkog NOP odreda napali 20 čelnika i 10 žandarma od kojih je 6 poginulo. Istog dana su u Kostolcu zarobili 9 žandarma.
  - Kopaonički NOP odred pozvao narod Ušća i okoline da uzme učešća u borbi protiv okupatora i pruži materijalnu pomoć borcima na frontu.
31. oktobar
- Cačanski i Kraljevački NOP odred, uz podršku tenkovskog voda, izvršili noću snažan napad na Kraljevo. Tenkovi su se probili do centra grada, ali, ostavši bez podrške pešadije, morali su se povući na polazne položaje.
  - Između ž. stanica Kragujevac i Dragobraća delovi Kragujevačkog NOP odreda srušili most.
  - Na zboru građana sela Gornje i Donje Leskovice (kod Valjeva) izabran MNO odbor.
  - Između Zemuna i Indije grupa boraca Podunavskog NOP odreda oštetila prugu.
- Oktoabar k.
- Da bi razbili blokadu Požarevca, jedan bataljon nemačkog 741. pešadijskog puka, dva dobrovoljačka odreda, šest četničkih odreda i žandarmi sa teritorije požarevačkog okruga, uz podršku monitora i mađarske dunavske flotile, preduzeli napad na Požarevački NOP odred. Borbe vođene do 20. novembra. Odred je pj-etrpeo osetne gubitke, većinom zbog osipanja ljudstva, tako da je od 1200 boraca, koliko ih je do tada imao, ostalo oko 150—200.
  - Otpočeo napad nemačkog 125. pešadijskog puka i kvislinških jedinica na Kosmajski NOP odred i 2. bataljon Posavskog NOP odreda. Borbe vođene skoro mesec dana. Naše snage bile prinuđene da napuste područje Kosmaja i da se prebace na teren Šumadije.
  - U selima V. Trnjanu, Tulovi, Cukljeniku, Zoljevu, Zagužanu i V. Grabovnici (kod Leskovca) formirani MNO odbori.
  - U s. Ribnici (kod Kraljeva) izabran MNO odbor.
  - U s. Krčmaru (kod Valjeva), na zboru građana, izabran MNO odbor.
- Oktoabar
- U s. Vitomirici (kod Peći), grupa članova Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju održala sastanak sa trojicom komunista iz Albanije. Rešavano o načinu pomoći komunističkim grupama u Albaniji, da se sjedine i formiraju Komunističku partiju Albanije.
  - Oblasni komitet KPJ za Kosovo i Metohiju ponovo uputio svog delegata u Albaniju da pomogne stvaranje KP Albanije i da organizuje oslobođenje Miladina Popovića, sekretara Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju, iz italijanskog logora u s. Pećinu (kod Elbasana u Albaniji)¹.
  - U oslobođenom Čačku formirane partizanska milicija, železnička četa za opravku i održavanje vozova, obučarska i krojačka radionica.
  - U Užicu (sada: Titovo Užice) formirana Omladinska radna brigada, prva u NOR-u. jačine 150 omladinaca. Brigada je upotrebljena za branje voća i kukuruza kod s. Dobruna (blizu Višegrada).
  - U s. Miranovačkoj kuli (kod Bele Palanke) Svrljiški (Nišavski) NOP odred razoružao 10 žandarma i 10 finansa.
  - U s. Lomnici (kod Kruševca) Rasinski NOP odred napao i većim delom zarobio jedan četnički odred Koste Pećanca.
  - Stab Topličkog NOP odreda izdao proglas narodu Toplice o izdajničkom radu četničkog komandanta Koste Pećanca.
  - U Petrovcu formiran GNO odbor (imao ulogu i SNO odbora).
  - U s. Rabrovu formiran SNO za srez ramski.
  - U Golupcu formiran GNO odbor (imao ulogu i SNO odbora).

¹ Prvi put imenovini Je bio u AtbaraJI u septembru.

- U Prokuplju formiran ilegalni MNO odbor, radionica za šivenje rublja za NOP odred i sanitetski kurs.
- U Vrnjačkoj Banji formiran Opštinski NO odbor.
- Us. Miroševcu (kod Leskovca) formiran MNO odbor.
- Us. Lepaji (kod Prokuplja) formiran MNO odbor.
- Us. Gajtanu (kod Lebana) formiran MNO odbor.
- Us. Lapotincu (kod Leskovca), u prisustvu oko 4000 ljudi, održan zbor na kome su istaknuti rukovodioci ustanka u tom kraju pozvali narod na ustanak.
- U zapadnom Sremu izašao list »Nedeljni izveštaj«, organ OK KPJ za Srem.

